ԺԱ. ՏԱՐԻ 3035 ԹՈՒՄԱԿԱՆ, ՀԱՄԱՐ 9 ԱՐԵԳ 4386 17 ՄԱՐՏ 1894 22 ՐԱՄԱԶԱՆ 1311 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան »	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր գրագիր Տարեկան Օտար Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը Տարեկան Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակներ կամ այլ գրութիւններ չեն տրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17/29 ՄԱՐՏ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԴՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Կարծել թէ Հայը օր մը պիտի խօսին Ե. Դարու գրաբար լեզուաւ, զուարճալի անտեղութիւն է։ Ոսկեդարու հայերէնը «Դիակ լեզու» կոչելն ալ ծիծաղելի լեզուագարութիւն է։

Գրաբարն ունի ձեւեր որք առ յաւէտ կորած են, լեզուաբանական օրինօք տեղի տալով աւելի պարզ ձեւերու։ Այն ձեւեր պիտի չնորոգուին, քանի որ միտքերնիս բացատրելու նոր դիւրութիւն մը չեն ընծայեր։ Աշխարհաբարը պահած է և հաւանական է որ տակաւին պահէ՝ գրաբար ձեւեր որք գաղափարաց կոկիկ և ճիշդ բացայայտութեան կը նպաստեն։ Կրնանք ընդունիլ թէ ապագայի հայ գրական լեզուն տեսակ մը գրաբար ըլլայ։ Բայց լեզուայ ընթացքին վրայ մարդ բնաւ բան պէտք չէ գիտնայ կարծելու համար թէ Ե. Դարու գրական լեզուն նոյնութեամբ կրնայ նորոգուիլ և առօրեայ գործածութեան դրուիլ ապագային մէջ։

Նոյնքան տգէտ պէտք է ըլլալ լեզուայ ընթացքին՝ Դիակ անուանելու համար Գրաբարն։

Այդ բացատրութեան մէջ նախատական, թշնամական, հայհոյական այնպիսի բան մը կայ որ ուրիշ կերպ չի բացատրուիր բայց եթէ անգիտութեամբ աշխարհաբարի յարաբերութեան դրաբարի հետ։

Դիակ բառին պարունակած անգործունէութեան գաղափարը կրնայ վերագրուիլ այնպիսի լեզուներու զրոս խօսող և գրող ժողովուրդներն այժմ գոյութիւն չունին։ Իսկ արդի հայերէնը խօսող ժողովուրդն ուղղաբար կուգայ նոյն տարրէն որ երբեմն ոսկեդարեան գրաբարն հասկցեր և անոր շատ մօտ լեզու մը խօսեր է։

Ո՛չ իսկ Հրեայ մը «դիակ» պիտի կոչէր իւր երբայեցերէնն, որ սակայն դարերէ ի վեր գաղրած է ապրելէ ո՛և է կենդանի լեզուի մէջ, ո՛և է գրականութիւն տածելէ մնուցանելէ։

Ցոյն մը երբեք միտքէն պիտի չանցուներ այնպիսի գարշելոտ մակդիր մը տալ իւր նախնեաց լեզուին, ո՛չ թէ այն պատճառաւ միայն որ հին հելլենէրենը գրական, խիստասիրական և գեղարուեստական գանձեր թողած է, այլ որովհետեւ հին հելլենէրենն՝ աւելի կամ նուազ՝ մայրն է արդի յունարէնին, և թէպէտ նոյն ձեւով ո՛չ կը խօսուի ո՛չ կը գրուի այժմ, բայց կը շարունակէ մնուցանել զարգացնել իւր ծնունդն։

Եւ իրօք, խնդիրը տեղափոխել է առարկել թէ «Ցոյնք անոր համար իրենց «հին լեզուն կը յարգեն զի մերինէն անհամեմատ աւելի ճոխ մատենագրութիւն մը կը պարտին անոր։» — Ծուռ տրամաբանութիւն մ'է այս, յոռի դիրքէ մը խուսափելու համար ի մէջ բերուած։

—Անգլիացի մը եթէ լատիներէն կը սորվի, ո՛չ այնքան անգլիերէնը լաւ գրելու համար է, որքան իւր միտքը պարարելու համար հին իմաստասիրութեան, իրաւաբանութեան, հռետորութեան ընտիր ընտիր նիւթերով։ Բայց երբ Ցոյնն հին հելլենէրէն կը սորվի, ո՛չ միայն հելլենական մատենագրութեան ընթերցմամբ հմտանալու համար է, այլ և իւր արդի յունարէնն աւելի ուղիղ, աւելի հարուստ, աւելի վայելուչ գրելու համար է։ Լատիներէնն այսօր ուղղակէս ո՛չ մէկ եւրոպեան լեզուի մայրն է։ Իւր և նորալատին լեզուայ մէջ հաղորդակցութիւնն ի վաղուց ընդհատուած է։ Բայց հին հելլենէրէնն ուղղակէս նոր յունարէնին մայրն է, երկուքն հաղորդակցութեան մէջ են միշտ, նոյն հինէն կը մնանի, և իւր նոր տարիքն ազատորէն ի կիր առնլով հանդերձ, միշտ կ'օգտի հնոյն ճոխութենէն, և անոր ընդհանուր ուղղութեամբը կը պահուի կարգի ու կանոնի մէջ։ Այս է պատճառն որ նոր յունարէնն հետզհետէ կը մատնայ հնոյն։ Ցոյնք պիտի սորվէին հին յունարէնը, պիտի սիրէին ու մեծարէին զայն, իրենց միտքէն անգամ պիտի չանցունէին Դիակ են։ կոչել զայն, մինչեւ իսկ եթէ քանի մը անուանի հեղինակ պակաս ունեցած ըլլային հնութեան մէջ, կամ եթէ անոնց գրածներն իրենց ձեռք հասած չըլլային, կորած այնքան մագաղաթներու պէս։ զի ո՛չ միայն իմացական, այլ և սոսկ լեզուական տեսութեամբ կը կարօտին հնոյն ծանօթութեան ու ճաշակութեան։

Այս է և մեր դիրքն հանդէպ գրաբարի։

Անշուշտ, մեր գրաբար շատ աղքատ մատենագրութիւն մ'ունի բաղդատմամբ... յունականին։ Բայց մեր գրաբարի ունեցած պէտքը լոկ մտային զարգացման պէտք մը չէ, կամ, եթէ ուզէք, մտային զարգացման համար գրաբարի մեծ պէտք չունինք, թէեւ իբրեւ Հայ միշտ պէտք ունինք Հայոց հին մատենագրութեան տեղեակ ըլլալու։ Մեր դէպաւոր պէտքը գրաբարի՝ լեզուական պէտք մ'է։ Աշխարհաբարն ամենէն լաւ գրողներ, ներկային թէ անցեալին մէջ, անոնք եղած են և՝ են որք նաեւ գրաբար գիտեն։ Հայերէնի գանձերուն մերձենալու և անոնցմէ օգտուելու միջոցը գրաբարն է։ Ասիկա չարգիլեր զմեզ՝ ներշնչուելէ մեր շուրջ խօսուած նոր հայերէնէն և նիւթեր ու ոճեր քաղելէ մեր ժողովրդային բարբառներէն։ Բայց լաւ գրագէտ մը ո՛չ հինը կընայ անտեսել ոչ նորն։ Երկուքն ալ ներշնչուելով է որ պիտի գրուի լաւ հայերէն։

Անցեալներն զՊ. Պրինդիէռ՝ Ֆրանսացի մեծահմտաւ գրագէտն՝ իբրեւ ապացոյց յիշած էինք դասական ուսումնարան Ֆրանսայի մէջ տակաւին տրուած կարեւորութեան։

Մեզ կ'առարկուի թէ «Պ. Պրինդիէռ միայն ժէ դարու Ֆրանսացի դասական հեղինակներուն ուսումնասիրութեամբ կը պարապի։ Արդ, ժէ. դարն արդի դարէն 200 տարի առաջ է միայն, մինչ մեր Ե. դար 1,400 տարուան հնութիւն մ'է։ Եթէ 200 տարի առաջուան գրուածներն իսկ նողաւեւութենէ գաղրած են, ո՞րչափ ապաքէն 14 դար առաջուան գրուածները։»

Բայց չորս գործողութեան այս հաշիւը կրնար թողուիլ թաղային նախակրթարանաց տարրական դասընթացքի ո՛և է աշակերտին։—Եթէ Ֆրանսացիք ժէ դարու իրենց մատենագիրները կը սորվին, պատճառն այն է որ իրենց դասական հեղինակներն այն դարուն մէջ ունին։ Այն դարուն մէջ է որ Ֆրանսերէնն՝ յանցելումն՝ ամենէն աղուոր և կանոնաւոր գրուած է։ Եթէ Պ. Պրինդիէռի պաշտելի հեղինակը՝ Ռոսիւէ փոխանակ ժէ. դարուն մէջ գրելու այն դարուն մէջ գրեր ուր Բրովիս Ա. քրիստոնէութիւն ընդունեց, Ֆրանսացիներն ալ ճիշդ մեզ պէս Ե. դարու մատենագրութիւնը պիտի ուսումնասիրէին, իբրեւ պայծառագոյն ժամանակամիջոցն իրենց լեզուին պատմութեան մէջ։ Մ'ը՞ն է յանցանքն եթէ մեր լեզուն իւր կատարելութեան գրչին ընդուներ է 1,400 տարի առաջ և ոչ թէ լոկ 200 տարի առաջ։ Մ'ը՞ն է յանցանքն եթէ Ե. դարուն մէջ Ֆրանսացիք ո՛չ կանոնաւոր լեզու ունէին դեռ, ոչ գրականութիւն, զոր այսօր ուսումնասիրել միտքերնիէն անցնէր։ Մ'ը՞ն է յանցանքն եթէ հինգերորդ և ոչ թէ տասն և եօթներորդ դարու Հայերուն վիճակը է ունենալ լեզու մը կարող արտայայտելու հնութեան ամենէն նշանաւոր հեղինէն խմաստասէրներուն, աստուածաբաններուն և հռետորներուն գաղափարներն, և ամեն դարերու լեզուաբանից աքանչացման ընծայելու Ս. Գրոց «Թագուհի» թարգմանութիւն մը։

Եթէ Պ. Պրինդիէռ տիրահար է ժէ դարու Ֆրանսերէնին, ո՛չ թէ այն դարու մէջ յայտնուած ամեն գաղափարներն ընդունելուն համար է, այլ զի կը հռչակէ թէ այն դարու Ֆրանսերէնն՝ արդի նորաբանութիւններէն զերծ՝ ամենէն կատարեալ տիպարն է Ֆրանսերէնի, և պէտք է զայն միշտ աչաց առջեւ ունենան անոնք որ ԺԹ դարու մէջ Ֆրանսերէնն ուղիղ կ'ուզեն գրել։ Մեք ալ կ'ուսումնասիրենք և պէտք է ուսումնասիրենք Ե. դարու հայ գրողներն, ո՛չ թէ անոնց գիտական և խիստասիրական հայեացքներն անպատճառ ընդունելուս համար, այլ որովհետեւ հին հայերէնն ամենէն աղուոր և կանոնաւոր գրուած է Ե. դարուն մէջ։

Եւ եթէ Ցոյնք կը սորվին իրենց հին լեզուն, նոյն լեզուաւ արտայայտուած գաղափարներն ամփոփումն ընդունելնուն համար է։ Այս օրուան խիստասիրութիւնն Արիստոտէլի՞ խիստասիրութիւնն է ճշդիւ։ Այսօրուան բժշկութիւնն Հիպոկրատի՞ բժշկութիւնն է։ Այսօրուան աշխարհագիտութիւնն Հերոդոտոսի և Բսենոփոնի՞ աշխարհագիտութիւնն է։ Այս օրուան օրէնսդրութիւնն Լիքուրկոսի՞նն է։ Երկնային մարմնոց վրայ մեր ծանօթութիւնք Պիւթագորասի՞նն են։ Եւ ինչ յարաբերութիւն այս աւուր ընկերային և քաղաքական կարգերուն և անոնց միջև զոր Պերիկլէսի օրով հաստատուած և գովաբանուած կը տեսնենք հին յոյն հեղինակաց մէջ։

—Թէ մեք երբեք գրաբարի կոյր պաշտօնայ մը չենք եղած, գիտեն անոնք որ կարդացած են օրամերթի Մաբլոնները։ Մեք այսօր եւս կը կրկնենք ինչ որ այն ատեն կ'ըսէինք. այն է՝ գրաբարը պէտք է սորվինք և աշխարհաբարը պէտք է գրենք։ Նախակրթարաններէն պէտք է պատրաստենք գրաբարը։ բայց աւելի բարձր վարժարանաց մէջ ուստից ապագայ հայ գրողները, խորհողներն և ուսուցիչները պիտի ելնեն՝ պէտք է հնոյնքով գրաբար աւանդենք։ Այս համոզումնիս անփոփոխ է։ Բայց երբ կ'ելնեն անպատկառ լեզուաւ մը Դիակ կ'անուանեն մեր հնութեան ամենէն պատուաբեր ու մեծարելի գանձը, բնական է որ աւելի համակրինք ոսկեդէն դարու պաշտպաններուն քան ազիւսեղէն դարու ջատագովներուն։

Բ. ՔԷԶԵԱՆ

ԺՈՒԱՆԻՈՒՍ ԹԻՆԵՍ՝ ՀԱՅԱՏԵՍՏԷ

Տիկին մը որ ո՛չ պերճ դասուն կը վերաբերի և ոչ ուսումնասիրտի վկայական ստացած է ժամանակին, բայց առած պարզ դաստիարակութեամբ, նաեւ իւր բնական կարողութեանց շնորհիւ կարող է առողջ գաղափարներ պարզել, գրելէ սա բառերով կը խօսէր անցեալներն ընտանեկան երեկոյթի մը մէջ. «Զէք գիտեր ո՛րքան մտահոգութիւն կը պատճառէ ինձ աղջիկս՝ որոյ տարիքը կը սկսի մտածելու թէ ո՛ր դպրոցը դնենք զինք։ Երբ Տիկին Մատակեանց Մանկապարտէզի հիմնարկութեան նախաձեռնութիւնն ունեցաւ մեր մէջ, մայրերը մեծ ուրախութիւն զգացին. և իրօք Մանկապարտէզներն աքանչելի հաստատութիւններ են. խնդիրը զանոնք վարելու վրայ է, որ չատ դհաց ուցիչ վիճակի մէջ չէ տակաւին, կարծեմ. բայց ինչ որ է, ամեն պարագայի մէջ այսչափն ալ բան մըն է։ Ո՞ւր էր որ ուրիշ Տիկին մըն ալ եկներ և բարեփոխեր մեր աղջկանց վարժարաններն։ Ինչո՞ւ հեռուներն երթանք. անուանիներն չըլլան՝ մէկ—երկու օրիորդներ կը ձանչնամ որք զպրոց երթալէ քանի մը ամիս վերջ բոլորովին կերպարանափոխ եղան. ո՞ւր էին այն հաւեստ, խելօքիկ, պարզ աղջիկները. նախ շարժուձեւերն սկսան փոխուիլ, յետոյ խօսուածքնին, և հաւատացէք որ հազար անգամ աւելի աղէկ էին իրենց առջի բնական շարժուածքն ու խօսուածքը. չեմ գիտեր այդ աղջիկներն ի՞նչ հրապոյր կը գտնէին ը՛ն—ի փոխելու, երկու բառ. հայերէնի հետ հինգ բառ Ֆրանսերէն կամ անգլիերէն խառնելու մէջ։ Սակայն քիչ ատենէն գործն ա՛լ աւելի դէշցաւ. կարելի է հաւատալ չուզէք եթէ ըսեմ որ այդ ուսեալ օրիորդներն սկսան իրենց հետ ապրողներուն, զիրենք չրջապատող բաներուն չհաւնիլ, զրոս շատ հասարակ, չէ՛, կեցէք, իրենք ուրիշ բառ մը կը գործածեն, պաֆակ կը գտնէին։ Հետեւանքը կը գուշակեմ՝ ա՛լ հնազանդութիւն չմնաց, իրենք ամեն բան գիտէին, ուրիշին խորհուրդին պէտք չունէին, առտնին գործերու մէջ իրենց մօր չէին ուզեր օգնել, և այս ամենը՝ գիտե՞ք ինչո՛ւ. որովհետեւ դպրոց կ'երթային, որովհետեւ մին անգլիացի, ուրիշ մը ֆրանսացի չեմ գիտեր ո՛ր հեղինակներուն գործերը կը կարդար, թէեւ իմացած եմ թէ շատ աւելի պարզ բաներ անգամ չեն գիտեր։ Բայց ձգենք գլուցածնին. ինծի այնպէս կուգայ որ ամենէն առաջ աղջիկ մը ծանրգլուխ ըլլալու է և ոչ թէ թեթեւաբարոյ, ճչոպա (այսպէս)։ Ո՞ւր գտնեմ Տիկին Գ.ի պէս տան տիկիններ կամ տան օրիորդներ. ժամանակին, պարագային հաւեմատ խոհանոցի կամ աւլեցի կին է, երկուքին մէջ ալ հաւասարապէս ճարտար։ Քանի մը լեզու կը խօսի, բայց առանց մայրենի լեզուին արտասանութիւնը փոխելու՝ օտար լեզու գիտնալն հասկցնելու համար. զարգացած միտք ունի, ամեն տեսակ խնդիրներու խելք կը հասցնէ, ամեն տեսակ խօսակցութեան մէջ կը մտնէ, գրական ըլլայ, գիտական ըլլայ, և ինքզինքը մտիկ ընել կուտայ, լաւ դաշնակ կը զարնէ, և այս ամեն առաւելութիւններով հանդերձ ի՞նչ հաւեստութիւն, ի՞նչ պարզութիւն, մեր ուսեալ օրիորդներուն պէս չարհամարհեր անոնց ստորին կոչած գործերուն. ընդհակառակն։ Իսկ իբրեւ մայր, չեմ գիտեր թէ մեր հայ մայրերէն քանի՞ն իրեն չափ լաւ կը մեծցնեն զաւակնին։ Տիկին Գ. այնքան հրապուրած, այնքան զմայլեցուցած է զիս որ հետաքրքիր եղած եմ գիտնալու թէ ո՛ւր դաստիարակուած է.— Տան մէջ, մայրն իւր հսկողութեան տակ կրթել ու դաստիարակել տուած է զինքը։ Շիտակն, եթէ յաջողիմ Մ. աղայն համոզել, ես ալ պիտի հետեւիմ Տիկին Գ.ի մօր օրինակին։»

Տիկինն իւր խօսքերն աւարտած էր, ու ես՝ որ գործիս բերմամբ ինքզինքս պարտաւոր կը համարէի ցրելու տիկնոջ՝ մեր աղջկանց վարժարաններու մասին կազմած տխուր — ըսե՞նք բացառիկ կերպով տխուր — գաղափարն, քանի մ'անգամ փորձեցի բերանս բանալ. և կա՞րկ է խոստովանիլ, վերջապէս չհամարձակեցայ։ Պատճառն այն է որ Տիկնոջ բրան նկարագրութիւնն եթէ ոչ բոլորովին իրական, գոնէ իրականի մօտ պատկերն էր մեր աղջկանց վարժարաններու։—բացառութեանց — եթէ կան — պարտ ու պատշաճ յարգանք վերապահեալ են։ Այո՛, պէտք է տանք մեր աշակերտուհեաց այնպիսի դաստիարակութիւն մը որ՝ ինչպէս քանի մը օր առաջ կ'ընէի մանչերու դաստիարակութեան վրայ խօսելով՝ անոնց ներաքինիքը կարմէ. աղջիկը դպրոցէն դուրս եղած կամ նոյն իսկ դեռ դպրոցին մէջ եղած ատեն ցնորական բարձրութեանց մէջ չսաւառնի, իւր անձին, իւր իսկական արժէքին գիտակցութիւնն ունենայ, հեռի մնայ տգեղ, գարշելի յաւակնոտութենէն. դպրոցի մէջ սորվածներն իւր ստորին բան մը չներկայացնեն իրեն՝ իւր առանին կանացի պարտքերն, այլ ընդհակառակն նոյնքան միջոցներ տեսնէ անոնց մէջ այդ պարտքերն ա՛լ աւելի խոհուն, ա՛լ աւելի իմաստուն կերպով իւ գործ դնելու։ Մեծ, շատ մեծ խնդիր է։ Իսկ իրական ընդարձակութեամբն ասանդենք անտեսապիտութիւնն, այդ պատուական գիտութիւնն՝ որ ինքնին կարող է կազմելու կենդ կնոջ մէջ և պատրաստելու զորեղ կամքի տէր, անդգեւուն, լուրջ, բարի օրիորդներ, կիներ և մայրեր։ Իրաւ է որ մայրերն իրենք ալ մեծ դեր ունին իրենց աղջկանց դաստիարակութեան մէջ, և անիրաւ են ամեն բան վարժարանէն սպասելու։ Այսպէս կրթենք մեր աշակերտուհիներն, ա՛յսպիսի տանտիկիններ պատրաստենք, որովհետեւ անոնցմէ կախում ունի մեծապէս մեր վարժարաններու բարեկարգութեան հարցն։ Այսպէս դաստիարակենք մեր աղջիկներն, ու այն ատեն անշուշտ տիկինն ալ պիտի ընդունի թէ՝ այս պայմաններով՝ վարժարանի մէջ սորուած դաստիարակութիւնը տան մէջ սորուածէն հազար անգամ աւելի կ'արժէ, զանազան տեսակէտներով։ Ե. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻԱ.— Դատական Նախարարը կը խորհի հաստատել Պետութենէն վկայեալ փաստաբանաց մարմին մը, որք ձրիապէս պիտի պաշտպանեն աղքատներու դատերը թէ՛ պատժական և թէ՛ քաղաքային դատարաններու առջեւ։ Այժմ այլ և այլ երկիրներու մէջ սովորութիւն է որ երբ պատժական դատարանի առջեւ ամբաստանեալ մը կարողութիւն չունենայ փաստաբան բերելու, դատարանն ինք փաստաբան կը յանկացնէ։ Ռուս Նախարարին խորհուրդն աւելի ընդարձակ է։ Անոնցիքի դատերուն մէջ ալ ազքատներ պետական փաստաբաններու դիմելով իրենց իրաւունքը պիտի կրնան պաշտպանել տալ։

ԿՈՄՍ ԼԷՕՆ ԹՈԼՍԹՈՅ, անուանի ռուս վիպասանը, խօսակցելով ռուս խմբագրի մը հետ, բաւ թէ գիրք մը կը պատրաստէ Փարիզի և Թուլոնի Ֆրանքիւռուսական հանդէսներուն վրայ։ Նոյն գիրքով պիտի պարզէ իւր հայեացքն հայրենի երկրի վրայ և մարդկութեան ընկերային յարաբերութեանց վրայ։ Ցիշեալ հանդէսներն իբրեւ օրինակ յիշելով, պիտի հաստատէ թէ՝ հակառակ սահմաններու գոյութեան, հակառակ բարքերու, լեզուներու և զարգացման աստիճաններու տարբերութեան, բնազդային սէրէ մը մղուած՝ ժողովուրդներն իրարու կը մտնեն, իրարու հետ խաղաղութեամբ ապրելու փափաքող կ'երեւին։ Ասկէ կը հետեւիցնէ թէ մարդկութիւն հետզհետէ կը մօտենայ խաղաղութեան վիճակի մը, որոյ վրայ հիմնուած՝ որ պիտի յաջորդէ պատերազմի և ատելութեան վիճակին որուն մէջ այժմ կը գտնուի մարդկութիւնը։

ԵԼՄՏԱԿԱՆՔ.— Թուրք իւր սեղանաւորական վերջին յօդուածին մէջ (26 մարտ) ուշադրութիւն կը հրաւիրէ այն տարբերութեան վրայ որ գիտակցի է Պ. Պէռժէի և Պ Սոֆիլիի ասութեանց մէջ՝ օսմ. քոնսոլիտէի տոկոսին յաւելման վրայ։ Պ. Պէռժէ, հրաժարեալ նախագահն Հանրային Պարտուց Վարչութեան, իւր հրաժեշտի ճառով զգացուցած էր թէ ¼% տոկոսի յաւելումն այն ատեն միայն պիտի ըլլայ երբ Ճայոյն կերպիւ ամեն տարուց հասոյթք արտադրեն քառորդ մը աւելի վճարելու պէտք եղած դումարն։ Իսկ Պ. Սոֆիլը, Թարգի մէջ հրատարակած այն նամակաւ զոր Աբե-Եզի երեքշաբթի աւուր

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (189)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻՔԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՁԱՐԸ

—Շնորհակա՛լ եմ, Միւֆիլէ. բայց ըսի, կը զգամ մահս··· ուրեմն, բացէ՛ ի բաց պատասխանէ ինծի։ Կուզե՞ս ժաքօն ազատել։

—Անիծա՛ծ, հարկաւ, մանաւանդ եթէ այս բան հաճոյք կը պատճառէ քեզի···

—Իրը գերագոյն շնորհ մը կը խնդրեմ քեզէ այս բան։ Կուզեմ որ այս բարեգործութիւն կատարուի··· ես ա՛լ չեմ ուզեր··· այս գործ քեզի երջանկութիւն պիտի բերէ։

—Լա՛ւ ուրեմն, հակցայ. կրնաս վրատահ ըլլալ Միւֆիլէի խօսքին վրայ։ Ըսէ՛, ի՞նչ ընելու եմ··· և կերդնում որ մահուընէդ ետքը ուր որ ալ գտնուիս, գոհ պիտի ըլլաս, եթէ զիս տեսնես։

—Օգնէ ինձ որ ելլեմ, հեծեց Տիւուլու, շատ կը տառապիմ··· գլուխս կը մթննայ··· գաղափարներս կը չփոթին։

Իրաւ որ Միւֆիլէի աչքերը լեցուած էին։ Տարօրինակ ազդեցութիւն մը կը զգար տեսնելով Տիւուլու հին ընկերոջ այդպէս մեռնիլը։

Հնազանդեցաւ վիրաւորին փափագին։

—Հա՛ ինքզինքս աւելի աղէկ կը զգամ, հառաչեց Տիւուլու։

Այս բան ատենը խեղճը կը խորդար։

—Ժաքօն Ֆավրէյ մարքիզուհիին զաւակն է··· մի՛ մոռնար այս անունը։

—Ֆավրէյ··· վտանգ չկայ··· Աս ալ մարքիզ բարեկամս մէկ բարեկամուհին է···

—Անոր տունը գնա և ըսէ որ 1824ին Օլիուլի կիրճերուն մէջ, Թուլոնի մօտ, մանուկ մը գողցուեցաւ··· Իր զաւակն էր··· ժաք տը Բոսթպէլի զաւակը··· Երկար ատեն փնտռեց զայն· բայց Պիքառի ձեռքը կը գտնուէր··· Աղէկ կը հասկնա՞ս։

—Միւֆիլէ ապուշ մարդ չէ։ Թուլոն, Օլիուլի կիրճերը··· գողցուած տղայ մը···

—Է՛յ ուրեմն, այդ տղան ժաքօն է··· ան է մահուան դատապարտողը։

—Ա՛հ, խե՛ղճ կին, գոչեց Միւֆիլէ ակամայ։

—Դուն Պիքառէն աղէկ ես··· Անիկա մեռցուցպես, վանդի չէի ուզեր որ ոճիրը գործադրուի։ Գնա գտիր տիկին տը Ֆավրէյը··· և ասիկա ըսէ իրեն··· Տիւուլուֆեի՝ Պիքառի մեղսակից կողմէ···

—Զպիտի հաւատայ ինծի։

—Զէ՛, մայրը չպիտի սխալի··· Արդէն, եղեռնագատ ատենին մէջ կարծեցի թէ պիտի ճանչնար զայն··· Պիտի երթաս, այնպէս չէ՞։

—Գլխուս վրայ կ'երդնում··· չորս ոտքով···

—Երդում ըրէ···

—Ինչ՞աքս վկայ···

Միւֆիլէ վեր առաւ գլուխն ու գետինը թքաւ։ Ասիկա երդում մըն էր։

—Շնորհակալ եմ։ Աճապարէ՛··· Վայրկեան մը մի՛ կորսնցուներ··· Կրնաս փախչիլ··· այն պատուհանէն որուն ձողը հանեցի··· Ա՛հ, ինչո՞ւ մեռնիմ։ Այնքան կը վախնամ որ շատ ուշ կը հասնիս··· Բայց չեմ կրնար··· չեմ··· կրնա՛ր···

Արիւնը կը լեցուեր մահամերձին բերանն մէջ։

—Միւֆիլէ՛, գոչեց։ Ձեռքդ··· Ա՛հ··· լա Գալիլէ՛օղ··· որչափ տառապեցաւ··· ժաքօ, ազատուէ··· Պիքա՛ռ···

Վերջին անգամ մը ցցուեցաւ։

—Պիքառ··· կ'անիծեմ քեզի···

Եւ ծանրապէս ինկաւ՝ չոր աղմուկով մը։

Տիւուլու մեռա՞ծ էր։

Միւֆիլէ ծնրադրած էր անոր մօտ։ Իրաւ, այս անհեթեթ բնաւորութիւն սասարիկ յուզման մը ենթարկուած էր։

—Տիւուլո՛ւ, իմ խե՛ղճ Տիւուլուս, կ'կրկնէր։ Ո՛չ, մարդ չի մեռներ երբ չուզէ։ Քիչ մը ճիգ, ծերուկս···

Բայց Տիւուլու ա՛լ չէր լսեր··· անշարժ կը մնար···

—Անիծա՛ծ, բաւ Միւֆիլէ մինչ խոշոր արցունքներ կը վազէին իր պեխերուն վրայ։ Դէշ ազդեցութիւն կ'ընէ վրաս··· Եւ Կոնիկլուն կը մտածեմ։ Մնաս բարով, Տիւուլու··· խե՛ղճ Տիւուլու···

Եւ աւազակը, ձեռքերուն մէջ ձգելով գլուխը, տղու մը պէս կուլար։

Զ

ՄԻԻՍԸ

—Եւ պիտի ընեմ ինծի ըսածդ, գոչեց Միւֆիլէ լռութենէ մը ետք։ Սատանան ստակիցունէ զիս եթէ երթամ չգտնեմ Ֆավրէյ մարքիզուհին··· կեցի, Պիքառ··· Դուն չես ճանչնար Միւֆիլէն···

Ոտքի ելած էր և ուղղուած էր դէպ այն պատուհանը որ գետակին վրայ կը նայէր։ Իր բարձր հասակին շնորհիվ, դիւրին էր իրեն հասնիլ անոր և բաւական յենակէտ մը գտնալ։ Դաստակներուն ուժովը կառչեցաւ, մէկ վայրկենի մէջ իր ուսերն ու իր մարմինը բացուածքին մէջ եկան··· ճի՛գ մըն ալ և գետակին մէջ պիտի ցատքէր···

—Բայց, բա՛յց, մրմնջեց··· չեմ ուզեր ատանկ թողուլ ծեր Տիւուլուն··· և մուկ՞ը··· որք հաճոյքով պիտի լափէին Պալէնին մէկ կտորը··· Ա՛հ, բայց ոչ, չեմ ուզեր ասիկա··· բան մըն ալ կայ ընելու··· բէ՛հ, մէկ քառորդ ժամուան գործ է։

Վար ցատքեց նորէն։

Իր գաղափարը պա՛րզ էր։ Խեղճ Տիւուլուն կ'ուզէր թաղել։

Դիւրին աշխատութիւն մըն էր։ Խոտակուած ձողը թանկագին զէնք մըն էր։

Միւֆիլէ անմիջապէս բռնեց զայն և սկսաւ հողը փորել մարգնութեամբ։

—Վեր ի վերոյ առաւ գլուխին չափը։

—Ի՞նչ արկղ մրմնջեց։ Լայն տեղ պէտք է իրեն որպէս զի չխղդուի։ Պը՞ռռ, պիտի մտի այս թաց հողին մէջ։

Արդարեւ տեսակ մը տիղմ էր զոր Միւֆիլէ կը փորէր։

Գարշահոտ բուրումներ կը խուսափէին և աչքերը կը մտնային։ Բայց այսքան քիչ բանի համար ետ կեցող մարդ չէր։

Արդէն աւելի քան երկու մէթր երկայնութեան վրայ հողը հանած էր մէկ ոտք խորութեամբ։

Ցանկարծ բացագանչութիւն մը արձակեց։

Երկաթը զարնուած էր կարծր մարմնոյ մը որ մեռազական հնչիւն մը հանած էր։

—Վա՛յ թշուառական, գոչեց, աՙս ինչ է···

Փոսին վրայ ծռեցաւ որուն մէջ խորթեց իր երկու բազուկները, ձեռներովը չօշափելով·· պաղ, տափակ, դիմացկուն մարմին մը զգաց։

—Կարծես երկաթէ տախտակ մըն է, ըսաւ։

Նորէն զարկաւ։ Երկաթը խորունկ հընչիւն մը հանեց։

— Փոսս վտանգուեցաւ··· կարելի չէ փորել··· է՛յ, ապուշութիւն չուզեր· քովէն սկսինք···

Իր գաղափարը պա՛րզ էր։ Խեղճ Տիւուլուն կ'ուզէր թաղել։

Դիւրին աշխատութիւն մըն էր։ Խոտակուած ձողը թանկագին զէնք մըն էր։

Միւֆիլէ անմիջապէս բռնեց զայն և սկսաւ հողը փորել մարգնութեամբ։

Վեր ի վերոյ առաւ գլուխին չափը։

Արդէն աւելի քան երկու մէթր երկայնութեան վրայ հողը հանած էր մէկ ոտք խորութեամբ։

Ցանկարծ բացագանչութիւն մը արձակեց։

Երկաթը զարնուած էր կարծր մարմնոյ մը որ մեռազական հնչիւն մը հանած էր։

—Վա՛յ թշուառական, գոչեց, աՙս ինչ է···

Փոսին վրայ ծռեցաւ որուն մէջ խորթեց իր երկու բազուկները, ձեռներովը չօշափելով·· պաղ, տափակ, դիմացկուն մարմին մը զգաց։

—Կարծես երկաթէ տախտակ մըն է, ըսաւ։

Նորէն զարկաւ։ Երկաթը խորունկ հընչիւն մը հանեց։

— Փոսս վտանգուեցաւ··· կարելի չէ փորել··· է՛յ, ապուշութիւն չուզեր· քովէն սկսինք···

Եւ ուժգնօրէն հողին վրայ յարձակեցաւ ծակը լանցնելով։

Նոյն խորութեան վրայ ընդդիմութիւնը ա՛լ նոյնը չէր։ Խոնաւութենէ փտած, կրծուած քար էր։ Երկաթէ ձողը ամրողջ կտորներ կը հանէր։

—Աս կ'ըլլայ, ա՛ս կ'ըլլայ, կըսէր Միւֆիլէ։

Եւ, անխոնջ, կը զարնէր իր հուժկու բազուկներուն բովանդակ ուժովը։

Երկաթէ տախտակին մէկ կողմին վրայ կը փորէր, և զայն դուրս կը հանէր իր քարէ բոյնէն։

Աւելի հանգիստ ըլլալու համար, Միւֆիլէ ցատքեց բացած ծակին մէջ և երկու ոտքերը երկաթին վրայ, կորովով շարունակեց իր աշխատութիւնը։

Բայց, յանկարծ, կատաղի բացագանչութիւն մը, ահեղ յիշոց մը լսուեցաւ···

Երկաթէ տախտակը փախած էր Միւֆիլէի ոտքերուն տակէն, և անհետ եղած էր ինք··· իբր թէ գետինը բացուած ըլլար իր տակը՝ զինք կուլ տալու համար։

Մեռա՞ծ էր։ Վիրաւորուա՞ծ էր։

Զարաբախտութիւնը կը միջամտէր։ Բարեգործութեան մը գաղափարն էր որ գուցէ վերջնապէս կը վտանգէր փրկութեան գործը զոր Տիւուլու իրեն յանձնած էր։

Բայց շատ չանցած ձայն մը ելաւ տակէն։

—Անիծի՛ց արմատ, կոռնար Միւֆիլէ։

Ո՞ւր ինկած էր։

Արդարեւ չպիտի կրնար պատասխանել այս հարցման. վարը մութը սաստիկ էր։

Միւֆիլէ փորին վրայ ինկած էր, կըծկուած ձեռքերը գետնին, քիթը թանձր ու գարշելի տիղմին մէջ։

Սակայն անկումը ծանր երեւցած չէր իրեն. կը թուէր իրեն թէ տասը ոտք բարձրութենէ վար էր ինկած։

(Շարունակելի)

յօդուածով յիշած էինք, կ'ըսէ թէ այս տարի կամ գալ տարի անպատճառ $^1/_4$ % տոկոսի յաւելում տեղի պիտի ունենայ չորս Սէրիներուն վրայ միանգամայն։ Պ. Սօֆիա Ա. Սէրի անգլիացի արժեւոր մասնախմբին նախագահն ըլլալով, յանուն անգլ. արժեւորաց խօսելու իրաւունք ունի, և երկու նախագահներուն խօսքի այս տարբերութենէն կը հետեւի թէ տոկոսի յաւելման գործը խնդրոյ առարկայ պիտի ըլլայ արժեւորաց մէջ, և հաւանօրէն վէճ մը յառաջ պիտի բերէ՝ նման իրաւացոյց հետ ծագած վէճին։

* * *

Գահիրէէ կը հեռագրուի թէ գանձային և տեղական ակմեաց մէջ գժգոհութիւն պատճառած է ֆրանսայի արժեւորաց ընդդիմութիւնն, որք 4 % տոկոսաբեր Միացեալ պարքին $3^1/_2$ %ի զեղչուիլը չէն ուզեր։ Քանի որ Եգիպտոսի վարչութիւնը կ'ըսէ այս արժեթուղթն ունեցողներուն թէ «կամ ձեր գրամն առէք՝ 100ին 100ի հաշիւով և կամ իմ առաջարկած տոկոս ընդունեցէք,» ինչու համար արժեւորաց՝ ոչ մին ոչ միւսն ընդունին։ Ինչու համար Եգիպտոս ըստ կարի ածան տոկոսով գրամ չկարենայ գտնել։— Առ այս թէ իւր վերջին յօդուածով կը պատասխանէ թէ «4 % Միացեալ պարքին արժեւորներն յանցելումն զրկանք կրեցին իրենց տոկոսին քմահաճ զեղչմամբ. զի այն ատեն Եգիպտական գանձային վարչութիւնն յոյժ թերացեալ և կարօտ վիճակի մէջ կը գտնուէր։ Հիմակ որ գործերը կարգի դրած է, պէտք է սակայն խոստովանի թէ քիչ շատ փոխարինութիւն պարտական է անոնց որոց իրաւունքներն երբեմն զոհուած էին Եգիպտոսի գանձուն անձկութիւններուն։ Եւ յետոյ, շատ չըլլար որ Միացեալն 100ին 100ի հասնէ։ Վերջապէս, գեռ չէ որոշուած թէ ինչ բանի պիտի գործածուին տոկոսի զեղչումէն խնայեալ դրամը։ Առանձնաշնորհեալ պարտուց տոկոսի զեղչէն խնայեալ գումարն այնպէս դրած է գեռ։»

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Պիրէոնէ մինչեւ Լարիսա (Թեսալիա) երկաթուղին չենող անգլ. ընկերութիւնը դադրեցուց գործն և ճամբեց պաշտօնեայները։ Դադարման պատճառն է որ հելլէն կառավարութիւնը չի վճարեր 65,000 ֆր.ի գումար մը, անցեալ յունուար ամսոյ աշխատութեանց փոխարէն։ Կառավարութիւնն, իրաւարարութեան վճռոյ մը կրթնելով, կ'ըսէ թէ 250,000 ֆր.ի պահանջք ունի, մինչ ընկերութիւնը կ'առարկէ թէ այն պահանջքին հետ չէ կարելի հաշուակցիլ կառավարութեան պարտական եղած ամսական վճարումը։ Կառավարութիւնն այս երկաթուղւոյն չենութեան համար կնքած փոխառութեան հասոյթն ուրիշ նպատակներու գործածած ըլլալով, ընկերութիւնը կասկածի գայած էր, և ըստ այնմ քիչ քիչ կը չենէր։ Կառավարութիւնն ալ կ'ըսէր թէ քանի որ ամեն ամսոյ գլխուն պէտք եղած գումարը կը վճարէ, չենութիւնը փութով յառաջ տարուելու է։ 220 քիլօմեթր պիտի վերջանար մինչեւ 1895 ապրիլ, բայց առայս 12 միլիոն ֆր.ի ոսկեդրամ պէտք է, և ընկերութիւնը կը կասկածի թէ կառավարութիւնը պիտի չկրնայ ճարել այս գումար։ Հիմա կառավարութիւնն ինք կ'ըստանձնէ գործն, 30 միլիոն տրահմի ներքին փոխառութիւն մը հանելով։ Բանուորներն 200,000 հազար տրահմի պահանջք ունին։ Ընկերութիւն ամենքը վճարելով կը ճամբէ և գործը կէս ճամբան կը թողու։

ՀԲԵԱՅՔ.—Ի Վարսաւիա (Ռուսիա) ընակեալ Հրեայ մը Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարին բողոք բարձաւ գաւառին բարուոքին ընթացքին դէմ, որ չուզեր արձանագրել ազգարարկուին որդւոյն ծննդեան, որովհետեւ հայրը թրիտոտութիւն չընդունիր, հեռուելով հրէական նոր աղանդի մը գաւանութեան։ Նախարարը պիտի որոշէ թէ այս աղանդին պատկանող Հրեայք բուն հրեայ հասարակութեան մասը կը կազմե՞ն թէ ոչ։

ՌՈՇՈՒՄԻ մահուան առթիւ մահաւլաղերը կը շարունակեն սեւ շրջազգեստով հրատարակուիլ։ Երեսի՝ Ժողովոյ որոշած պոյ ձեւերը ըրս արդէն ծանուցինք՝ ի գործ դրուեցան։ Ռոշումի մարմնոյն հետ Փէշթա կը փոխադրուին մարմնք իւրկնոց և աղջկան, որք Թուրինի բողոքականաց գերեզմանատունը թաղուած էին։ Որովհետեւ կառավարութիւնն ստանձնած չէ արձանին և յիշատակարանին չինութիւնն, այդ նպատակաւ հանգանակութիւն մը բացուեցաւ։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ.—Ֆրանց Եոզէֆ Կայսր այցելով Գեղարուեստից Ցուցասենեակն որ բացուած է Լվիեննա, այս խօսքն ըստ ֆրանսական բաժնին մէջ. «Ուրախալի է որ ֆրանսացի պատկերհանք բազմութեամբ մասնակցեր են ցուցահանդէսին։ Շատ ժամանակէ ի վեր է որ ֆրանսայի արուեստագէտք այսքան մեծ թուով երեւցած չէին մեր մէջ»։ Անգլ. բաժնին մէջ եւս Ն. Վեհափառութիւն, որ քաջ արուեստագէտ է ինքն եւս, գոհունակութիւն յայտնեց անգլիացի արուեստագէտներու ղրկած գործերուն շատութեան համար. «Ուրախալի է այս իրողութիւն, այն պատճառաւ մանաւանդ որ անգլիական գեղարուեստի վրայ շատ կը խօսուի այժմ, և Մեծին Բրիտանիոյ պատկերհանք երբեք իրենց գործերն ի ցոյց դրած չեն Վիեննայի մէջ»։

ԿԱՀԻՐԻ ԻՇԽԱՆԸ Մոնաքոյի աղքատներուն թողեր է ի Մոնտէ Քարլօ չհած 200 հազար ֆր.ի գումարը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԵՆ. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ կայս. պալատ երթալով տեսակցեցաւ առաջին քարտուղար Վահան Միրէյեան փաշայի հետ։

Խառն ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Ուսումնական Խորհուրդն յայտագիր մը մատուցանելով բացատրած էր մանկավարժական թերթի մը հաստատութեան պէտքը դաստիարակութեան սկզբան, տարածման գործնականապէս աւելի արդիւնաւոր մեծում մը տալու համար, և առաջարկած էր Մուխլրատիին իբրեւ կրթական և դպրոցական թերթ հրատարակել իւր առաջնորդութեան և պատասխանատուութեան տակ և ներկայացուցած էր այս մասին իւր պատրաստած կանոնագիրը։ Ժողովն ուշադրութեան առնելով Ուսումնական Խորհրդոյ այս առաջարկութիւնն, հաստատեց այդպիսի թերթի մը օգտակարութիւնն և լսելով Պերպէրեան էֆէնտիի բացատրութիւնները, քաջալերանաց արժանի դատեց այդ ձեռնարկութիւնը, բարեխոխմամբ մը ընդունելով կանոնագիրն և արտօնեց Ուսումնական Խորհուրդն՝ ըստ սահմանեալ կարգադրութեանց՝ հրատարակելու առաջադրեալ թերթը։

Ժողովն ուշադրութեան առաւ Երուսաղեմայ Ս. Յակոբեանց վանուց վերջին քառամեայ մատակարարութեան հաշիւները, զորս Երուսաղեմայ Ամեն. Ս. Պատրիարքը ղրկած էր, և վերահասու ըլլալով անոր պարտակութեանն, որոշեց վաւերացման ենթարկել։

Քաղաքական ժողովոյ նախորդ մէկ տնօրինութեան համաձայն, Վանայ պատրիարքական փոխանորդ Տ. Սահակ վարդապետն և պաշտօնական մարմիններն բայատրութիւն պահանջուած էր այն գործողութեանց նկատմամբ, որոց ձեռնարկուեր էր Աստանորդի և վարչական ժողովոյ ընտրութիւնները կատարելու նպատակաւ։ Ստացուած բացատրութիւնները հաղորդուած ըլլալով ժողովը կատարեալապէս համոզում գոյացուց թէ այդ գործողութիւններն զուրկ էին իսպառ օրինաւորութենէ և հետեւաբար իբր չեղեալ համարելով այդ գործողութիւններն որոշեց յանձնարարել յիշեալ պատրիարքական փոխանորդին, որ շարունակէ իր պաշտօնը Ազգ. կեդր. Վարչութեան կողմէ յառաջադոյն հաստատեալ ժողովոյ հետ և նորոգ ընտրութեանց կատարման համար սպասէ Պատրիարքարանին տալիք հրահանգաց։

Կ. Պոլսոյ Ազգ. վարժարանաց արտօնագրերն Մէարիֆի կողմէ ասկից առաջ հաղորդուած ըլլալով Պատրիարքարանի, Քաղաքական ժողովն իր վերջին նիստին մէջ Ուսումնական Խորհրդոյ հետ խորհրդակցութիւն մը կատարած էր ազգ. վարժարանաց խնդրոյն վիճակին վրայ։

Խառն ժողովը, տեղեկանալով այս խորհրդակցութեան արդեանցը, իր հաւանութիւնը յայտնեց և որոշեց որ ըստ այնմ արտօնագրերը յղուելու ատեն կցուի անոնց յատուկ հրահանգ մը պարզելու համար Պատրիարքարանի և առաջնորդարանաց Մէարիֆի հետ ունենալիք առնչութիւններն ըստ հիմանց Պատրիարքարանի՝ ազգ. վարժարանաց հետ ունեցած յարաբերութեանց և ըստ բանակցութեանց, որք այս խնդրոյ մասին տեղի ունեցան Մէարիֆի և Պատրիարքարանի միջեւ։

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ իւր շաբթական նիստը կազմեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Երեանեան հանգուցեալ Յարութիւն Սմիրնի կողմէ կտակեալ Իզմիրի պանդոկին՝ Ակնայ Ազուչեր գիւղի եկեղեցւոյ կտակարարին մասին Երուսաղեմայ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ եկած գիրը նկատողութեան առնուելով յանձնուեցաւ կրտակաց Հոգաբարձութեան ի նկատառումն։

Խասգիւղի թաղական խորհրդոյ խնդրանաց, Ուսումնական Խորհրդոյ առաջարկութեան եւ Քաղաքական Ժողովոյ որոշման համաձայն, որոշուեցաւ հանգանակութեան ժապաւենեալ տումար մը տալ Խասգիւղի թաղական խորհրդոյ՝ թաղին վարժարանին ունեցած 250 ոսկւոյ բացը գոցելու համար։

Զբաղեցաւ նաեւ Գասրմ Փաշայի, Բաղչի Թաշմթ գիւղի, Նարլքաբուի եւ Գանգիլլիի եկեղեցեաց վերաբերեալ կոտակային և հաշուական խնդիրներով։

Դատական նախարարութիւնը, ծանուցագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, ըստ որմէ Ազգաբնակական Ժողովոյ յանձնարարած է յորդոր կարդալ ժողովրդեան որպէսզի զգուշանան խեցեայ (ֆիֆա), ոսոսէ. խխունջ (սալիանիէօղ) և այլ այդ կարգի ուտելիքներ ուտելէ, որք տեղի կունենան Մէարիֆի և Պատրիարքարանի միջեւ։

Կրէտէի կալուածոց հոգաբարձութիւնը երէկ առաւօտ նիստ ըրաւ և տեղւոյն հոգեւոր հովիւ Տ. Մանուէլ քահանայի հետ եկեղեցւոյ և կալուածոց մասին խորհրդակցութիւններ և ինչ ինչ կարգադրութիւններ ըրաւ։

Տ. Մանուէլ քահանայ ի մօտոյ Կրէտէ պիտի ուղեւորի։

Այրի Տիկին Անանիկ Փափազեան, Նշան էֆէնտի Փափազեան, Տէր և Տիկին Պետրոս էֆէնտի Փափազեան, Օրիորդ Մաւի Փափազեան, Տէր և Տիկին Բարսեղ էֆէնտի Հալաճեան և իւր որդիք, Տէր և Տիկին Տիրան պէյ Տաճեան և իւր զաւակունք, Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆէնտի Փափազեան, Փափազեան, Քիւրքճիանեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զմահ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՏԻ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ

ՆԱԽԿԻՆ ԳԱՆՁԱՊԵՏ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՈՒՈՒԿԻ

որ հանգեաւ ի Տէր 75 տարեկան հասակին մէջ, ի 16/28 մարտ չորեքշաբթի երեկոյ, ի խոր սուգ համակելով իւր համայն ընտանիքն ու բարեկամները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, ուրբաթ ժամը $6^1/_2$ին ըստ Թրքաց, Սուրբ Աստուածածին Եկեղեցին Մաքրիգիւղի, ուր փոխադրեալ է հանգուցեալին մարմինն, և անկից պիտի ամփոփուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

Մաքրիգիւղ 17/29 մարտ 94

Կառախումբը կը մեկնի Սիրքէճիէն ժամ $5^1/_2$ին (Ը. Թ.)։

Մասնաւոր հրաւիրագիր չտացողներէն կը խնդրուի որ ներկայս ընդունին իբր այն։

ՀԵՌԳԻՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Մէքքէի Մոլլա անուանեցաւ Պրուսայի Նախկ Մէհմէտ Սալիմ էֆէնտի։

Մէտինէի Մոլլա անուանեցաւ Եուսուֆ Սրտգը էֆէնտի։

ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ.— (Պաղտատ Զեհնոսոյ) Մարտ 15ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ մարտ 16ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ ընկերաէ ենթը դէպքեր պատահած են, որոց երեւելի մահացու։ Առաջուան բրոնուածներէն հինգը մեռած են։ Աւասիկ մանրամասնութիւնները.

Գասրը-Փաշա՝ մէկ։ Եօրկի Բօսթի, Դեռաշ։

Ղալաթիա՝ երեք։ Պանկրէֆիօ Եօրիս (առագաստագործ), Եանաքի Բարօթիս (նաւաստի) և Եասէֆ Շնայտը (դերձակ)։

Գուլէ-գարու՝ մէկ։ Սաւա Բօսթի, Դեռաշ։

Բերա՝ Եէնիշէհր՝ մէկ։ Թորոս Կարապետեան (միտեանճի) Դեռաշ։

Պալաթ՝ մէկ։ Էֆրօդինի Ֆրանչէսքօ։

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են։

Թարապիա՝ մէկ։ Քաֆենա Թէօֆիլօս։

Սկիւտար Եէնի-Մահալլէ՝ մէկ։ Իլսավի Եանքօ։

Թօփխանէ՝ մէկ։ Բարսաբէվա Եօրկի։

Բերա Էմին-Ճամի՝ մէկ։ Մարիզօ։

Գուրուչէշմէ՝ մէկ։ Մատթէոս Բրօտրոմօս (նպարավաճառ)։

ՄԱՔԱՍՔԻՆ հասոյթները անցեալ 1309 տարեշրջանին մէջ 130,000 օսմ. ոսկիի նուազում մը կը ցուցունեն բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն։ Այս գումարին 50,000ը առաջ եկած է Թուրքիոյ մէկ նաւահանգիստէն միւսը փոխադրուած ցորեններուն և ալիւրներուն 8%ի տուրքին չենթակայութենէն։ 30,000ը՝ թենպէքիներու ներածման նուազութենէն, վասնզի առաջ չէ թէ թենպէքիի ընկերութիւնը, այլ մեծ մասամբ պարսիկ վաճառականներ կը կատարէին այդ ներածումը։ Իսկ 50,000 ոսկին ալ վերագրուելու է ստիպողական պատճառներու, ինչպէս՝ բաղմատեսակ համաճարակներէ առաջ եկած քարանթիւնաներ, որք առանուրի համար յոյժ վնասակար են։ Այսպէս Իզմիր, Պասրա, Պաղտատ, Տրապիզոն, Ափրիկեան Տրիպոլիս—Թուրքիոյ էն կարեւոր նաւահանգիստները — քիչ շատ երկար ատեն ամբողջովին փակուած մնացին։

Արդ, 1309 և 1308 տարիներուն բաղդատութեան մէջ, եթէ ի նկատի առնուին առաջնոյն անենապատ պայմանները, կը տեսնուի թէ հասոյթները բաւական ածած են 1309 տարւոյն մէջ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Սերպիական կառավարութիւնը Թ-ֆէլ պատուանշանն մեծ ժապաւէնը նուիրած է Գելկրատի օսմանեան դեսպան Թէվֆիգ պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ԷՎԳԱՖԻ նախարար Վսեմ. Ղալիպ փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով, երէկ ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ նստին։

ՊԱՐՍԿԱՍԱՆ դեսպանատան առաջին քարտուղար Արմաքի խան Նէվլուզ, որ Վիեննայի պարսկական դեսպանատան խորհրդական կարգուած էր, իւր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ.— Սպասի կիմանայ թէ Շիրբէթի Խայրիյէի վարչութիւնն որոշած է Մարմարայի ծովուն մէջ Մուտանիայի, Կէմլիկի, Պանդրմայի, Ռօտոսթօյի, Սիկիվրիի, Եաղլայի և Նիկոմիդիոյ համար շոգենաւային կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատել երեք գծերու վրայ։ Այդ գծերուն համար առ այժմ 34, 42, 41 և 12 թիւ շոգենաւերը պիտի յատկանան։ Ի Լոնտոն շինուած 43 թիւ շոգենաւը, որ տասնըհինգ օրէն Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանէ, այդ գծերուն պիտի յատկացուի։ Վարչութիւնը որոշած է նաեւ յԱնգլիա չորս շոգենաւեր յանձնարարել, որոց անհիները խելայ կողմէ ըլլալով՝ ապրանք առնելու և պարպելու գործն աւելի դիւրաւ կը կատարուի։ Ծովային Նախարարութիւնն արտօնած է որ Շիրբէթի շոգենաւք նոյն նաւահանգիստներուն մէջ մնտեան Մախսուսէի վարչութեան յատուկ նաւամատոյցներուն։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ գործակատար Պ. Եատովաքի և իր կինը երեքշաբթի գիշեր հայկերոյթ մը տուին որուն ներկայ գտնուեցան Աւստրիական հիւպատոսը, տիկին Ֆոն Զիրաքի, Սըր Արթիւր Նիքոլսըն և իր կինը, Քուէրէշէֆ իշխանը և այլ երեւելիներ։

Հայկերոյթէն ետք տիկին Եատովաքի ընդունելութիւն մը կատարեց։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն առ Սպասհ թէ Գ. զօրաբանակի արկղակալ Եասէֆ էֆէնտի ձերբակալուեր է։ Մանասդրի մէջ ուենեցած տուէը կնոջ տակ առնուելով զինուորականներէ կազմեալ յանձնաժողով մը քննութեանց ձեռնարկեր է։ Զօրաբանակի արկղին պարունակութիւնը համրուելով հինգ հազար ոսկի պակաս եկած է։

ԲԷԹՐՕ անուն անձ մը, որ անվայել լեզու մը գործածած ըլլալուն համար Աքեաի մէջ բերդարգելութեան դատապարտուած էր, ինքզինքն ուղղած ըլլալով ազատ արձակուեր է։

ՊԱԹՈՒՄԷՆ եկող Բաքէի շոգենաւ մը, որ նախընթաց օր Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց, Տրապիզոնէն բաւական թուով ուչխար առեր է, սակայն գէշ օդերու եւ փոթորկի պատճառաւ ուչխարաց եօթը հարիւրը կորեր են։

ՊԱՂՏԱՏԷն, կ'ըսէ Սպասհ, տեղեկագրուած է Բարձր. Մեծ-Նպարքոսին թէ տեղւոյն նախորդ արկղակալ Ապտուլլահ էֆէնտի հարիւր հազար դրուշի բաց մը ունի։ Այդ տեղեկագիր յանձնուած է ձեռնհաս իշխանութեան։

ՀԻՇԱՁԻ համար կազմեալ առողջապահական յանձնաժողովն երէկ ճիտտէ ուղեւորեցաւ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ անդամներէն Անտրէա Բուբաս էֆէնտի, որ կայս. Իրատէով երեք ամսուան արձակուրդ ստացած է, այսօր Պէրութ պիտի ուղեւորի։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— 1309 տարւոյ մարտէն մինչեւ օգոստոսի վերջը Տրապիզոնի նաւահանգիստը ժամանած են 75 շոգենաւեր եւ 293 առագաստանաւեր, ընդ ամենը 78,969 տակառաչափ տարողութեամբ։ Նոյն տարւոյ սեպտեմբեր ամսուն 27 շոգենաւեր եւ 48 առագաստանաւեր ժամանած են ընդ ամենը 34,139 տակառաչափ տարողութեամբ։

1308 տարւոյ մարտէն մինչեւ փետրուարի վերջը՝ մէկ տարուան միջոցին Սամսունի նաւահանգիստը ժամանած են 468 շոգենաւեր և 2356 առագաստանաւեր ընդ ամենը 490, 937 տակառաչափ տարողութեամբ։

ԱՅԱ-ՍՈՒԼՈՒՄԲ.— Իտալական կառավարութիւնը քննել կուտայ Այասուլուքի ծխախոտը, զոր Իտալիոյ մէջ հայցնելու մտադիր է և որուն զանազան նմոյշները կը փնտռէ։

ՐԷԺԻԻ կայս. քոմիսէր Նուրի պէյի և Համամեան Սարգիս էֆէնտիի ամսականներուն վրայ 50 ոսկւոյ յաւելում մը եղած է ծխախտի Ռէժիին կողմէ։

ՄԱԼԱԹԵԱԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն թաղապետական բժիշկ Լեւոն էֆէնտի, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է։

—Վերերս Մալաթիոյ մէջ երեք անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, նոյնպէս Քեախթէի մէջ։

ԴԱՂԹԱԿԱՆԱՑ վարչութիւնն երէկ էսկիշէհր ղրկեց բուսվելիցի 126 գաղթականներ, հոն բնակութիւն հաստատելու համար։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ձերբակալած է այն չարագործներն, որք ժամանակէ մը ի վեր Պոլսոյ կողմը գողութիւն կընէին և միանգամայն գիշերապահ մը և Հիւսնի էֆէնտի անուն մարդ մը վիրաւորած էին։ Այդ չարագործներն են՝ Թաշճը Բանտէլի, Նիքօլի եւ իրենց մէկ ընկերը։ Հիւսնի էֆէնտի, որ հիւանդանոց տարուած էր, մեռեր է։

ՄԷՐՄԷՐԻՍԻ առՇեւ (Այտընի նահանգ) կայս. Իրատէի մը համաձայն կանոնաւոր նաւահանգիստ մը պիտի շինուի։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ նաւարանին մէջ այսօր տեղի կունենայ նոր շինուած Մոսքանիա շոգենաւին ծովը իջեցնելու հանդէսը։ Նաւահանգստի փոխ-հրամանատար Ֆէրիդ Հասան Բամի փաշա երեկ Նիկոմիդիա ուղեւորեցաւ նոյն հանդէսին ներկայ գտնուելու համար։ Ցատուկ պաշտօնեայք եւս գացին հանդէսին լուսանկարը հանելու նըպատակաւ։

Պ. ՊԵՌԷՏ, վարիչ օսմ. կայս. Պանքային ի Փարիզ, եւ Պ. Օպուանօի որդին Փարիզէն Սուրիա ուղեւորեր են Ալեքսանդրիոյ ճամբով։ Երբ իրենց պատշաճ աւարտեն, յիշեալ անձինք մայրաքաղաքս պիտի գան։

ԱԹԷՆԳԻ ռուսական դեսպան Պ. Օնու երէկ առտու մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ընկերութիւնը 120 ձի յանձնարարեր է, կէսը աւստրիական, կէսը հունգարական ցեղէ։ Առաջին 60 ձիերը ի մօտոյ կը սպասուին։ Իսկ ֆլամանական այն 6 ձիերը որք հոս զրկուած էին իբր նմոյշ, շատ գեղեցիկ են, բայց սուղ ըլլալով, բնաւ յանձնարարուած չէ անոնցմէ։

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ քարուչին կրօնաւորներու նոր տեղապահը Տ. Աւրելիօ Տա Պուտա մարտ 11ին հանդիսաւորապէս մտաւ Ս. Քաղաքը։ Ֆրանսական հիւպատոսարանին քարտուղարն և զանազան հիւպատոսարաններու թարգմանները իրեն կը սպասէին կայարանին մէջ, ուր կառավարիչը ղրկուած էր իր թարգմանը՝ պէտք եղած շնորհաւորութիւններն ընելու համար, և ձիաւորներու գումարտակ մը։

Ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոսը վանքին դուռը կը սպասէր տեղապահին և ներկայ գտնուեցաւ սիրոտակալութեան հանդէսին, եկեղեցիին մէջ։

Առջի օրը տեղապահը Եաֆա եկած էր։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Օ-խանդա շոգենաւը, ուր կը գտնուին մօտ հարիւր յիսուն անգլիացի զբօսաշրջիկներ, շաբթուս մէջ ատ կը սպասուի։ Օ-խանդա, որ մասնաւորապէս այս զբօսական ուղեւորութեան համար սարքուած էր Պ. Պ. Կաղ և որդւոց կողմէ, փետրուար 14ին ճամբայ ելեր է Լոնտոնէ եւ վերջերս Իզմիր ժամաներ է ուսկից Պիրէոն պիտի երթար։ Օ-խանդան երէք օր պիտի մնայ Պոլսոյ նաւահանգիստին մէջ և յետոյ Լոնտոն պիտի ուղեւորի Պրինտիզիի ճամբով։

ԿԱՅՍ. ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, Կայս. Գեղարուեստից վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ նախընթաց օր։ Մրցանակ ստացան հետեւեալ էֆէնտիները։

ՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԻԽՂԱՆԵՐԿ

Կարդ Երէրորդ

Համտի Թէնան էֆ. Առաջին մրցանակ

Սարգիս էֆ. Ուզունեան Առաջին աստիճանի Բ. մրցանակ

Ռիզա էֆ. երկրորդ աստիճանի Բ. մրցանկ.

Մարտիրոս էֆ. երկրորդ աստիճանի Բ. մրցանակ

Ցիշատակութեան արժանի են նաեւ հետեւեալ էֆէնտիները

Սերովբէ էֆ. Քիւրքճեան

Հրանտ էֆ. Կիւմիւշեան

Գալուստ էֆ. Զիլինկիրեան

Կարդ ՈՐՈՒՆՔ

Շէվքը պէյ, երկրորդ մրցանակ

ՄԱՏԱՆԿԱՐ բառաքանդակ

Կարդ Երրորդ

Տիգրան էֆ. Եսայեան, Առաջին մրցանակ

Նշան էֆ. Աւագեան, Առաջին աստիճանի Բ. մրցանակ

Շէվքը էֆ., Սրկրորդ աստիճանի Բ. մրցկ.

Կարդ Երրորդ

Սեպուհ էֆ. Պէկեան, Առաջին մրցանակ

Ասամ էֆ. Պաքալեան երկրորդ աստիճանի Ա. մրցանակ

Յովսէփ էֆ. Փիւշմանեան, երկրորդ աստիճանի Բ. մրցանակ

Ստեփան էֆ. Բաքաշեան, Առաջին մրցանակ

Յովհաննէս էֆ. Պողոսեան, Առաջին աստիճանի Բ. մրցանակ

Զարեհ էֆ. Եսմանեան, երկրորդ աստիճանի Ա. մրցանակ

Նիքօղա էֆ. Կասսօրիտիս, երկրորդ աստիճանի Բ. մրցանակ

ՓՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջին Բաքանոս

Յովհաննէս էֆ. Պէաքճեան, Առաջին մրցանակ

Միհրան էֆ. Սիսաքեան, Առաջին աստիճանի Բ. մրցանակ

Երէրորդ Բաքանոս

Յովսէփ Բինիա, Առաջին մրցանակ

Քոստանդին էֆ., երկրորդ մրցանակ

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ. Կայս. Պանքային կողմէ (Կ. Պոլսոյ գործակալութիւն) շրջաբերութեան հանուած Օսմ. պարտաթուղթերը կը վաճառուին Պ. Աղեքսանդր Ծանէթիոյի քով, Գալաթէօյ, թիւ 12։

Կ. Պոլիս, 19 մարտ 94

Ա Զ Դ

Արդէն բնաւ տարակոյս չկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քոնեաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չկայ ի մէջ բերելու Եւրոպայի երեւելի գլուխներու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նեղութիւնէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գլուխք ներմուծած են հնախաստային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդովը տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քոնեաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անիծեալ ախտին կանխատարամարութիւնէն եւ անիմաս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէս զի այս հրաշալի ըմպելիք առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քոնեաքին տեսակն ու տարիքը եւ բաշխաւորուին։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քոնեաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ հրաշխիքներ ԹՐԻԲՕՍ քոնեաքն է, իր նախնական նիւթին կերիվերայութեանը, իր գիտական անքաղդատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր ՈՒՌՈՒԱՂ վեց տարուան հին արտարութեանը պատճառով։

Իր մեծ սպառումն յեւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի չըքաղրամներ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քոնեաքներ ունեցա՞ծ են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամեն տեղ առանց նախապատուութեան ուղեցէք ԹՐԻԲՕՍ քոնեաքը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒԲԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքսիատի խան, թիւ 17։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Մարտ.—Թայմզ կը հրատարակէ Պ. տը Պլովիցի մէկ հեռագիրն, որով կը պատմուի թէ Դանիոյ թագաւորն սպանեցի պետական մարդ մ'ընդունելով, յոյս յայտներ է թէ Եւրոպա ի մօտոյ պիտի կրնայ զբաղիլ իւր զինուորական զբաղութիւնները զեղչելու խնդրովը։

Զարը պատրաստ է իւր կրցածն քնելու այս ուղղութեամբ, Վիլհէլմ Կայսեր հետ համաձայն, բայց անոր խօսած չէ տակաւին այս մասին։ Ումպերտ թագաւորն հակառակիր զինուորական ծախուց զեղչմանն։ Սպանիա Ֆրանսայի մտնելովը ցուցուց թէ խաղաղութեան միայն կը բաղձայ։ Դանիոյ թագաւորն համոզուած է թէ վերայիշեալ պետութիւնք կը փափաքին զեղչելու սպառազինութեանց ծախքերն, որք ամեն ազգերու վրայ կը ճնշեն։

ԹՈՒՐԻՆ.—Այս առաւօտ բողոքականաց եկեղեցւոյն մէջ կատարեցաւ յուզարկաւորութեան պաշտօնը Ռոշումի վրայ։ Կրօնական արարողութիւնը կատարեց նախ Տքթ. Բէզօ հովիւն՝ իտալերէն լեզուաւ, և յետոյ Վէրէշ հովիւը՝ մաճառերէն։ Յետոյ մարմինը տարուեցաւ կայարան, ուր Թուրինի քաղաքապետութեան կողմէ յանձնուեցաւ Փէշթայի քաղաքապետութեան ներկայացուցիչներուն։ Մեծ բազմութիւն։ Սրտաշարժ արարողութիւն։ Կառավարութիւնը պաշտօնական պատուիրակ չունէր։ Մարմինը Փէշթա տանող կառախումբին առջեւէն կ'երթար ուրիշ կառախումբ մը, որ մաճառ Խորհրդարանի անդամներ և ուրիշ Մաճառներ կը փոխադրէր։

ՀՌՈՄ.— Բժշկական համաժողովը կը բացուի ամսոյս 17/29 (այսօր) թատրոնին մէջ, որ կը լուսաւորուի։ Թագաւորն և Թագուհին ներկայ կ'ըլլան։ Կրթական նախարար Պ. Պաչելլի լատիներէն ճառով մը բարի գալուստ կը մաղթէ և Պ. Քրիսպի յանուն կառավարութեան կը խօսի իտալերէն։ Բ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԲՈՆՍՈՒԻՏԷ

Երկկ երեկոյ զոց. [Միայ. Դ. Սէբի]	26	12
Բերայի մէջ ... » ...	—	—
Առաւօտուն բացուելուս ... » ...	26	12
Կէս օրին ...	26	11½
Թանվիլլանը Օսմանիյէ, Երկկ երեկոյ ...	—	—
» » Ժամ 3ին ...	—	—

ՀԵՂԱՓՈՓ ԱՐՔԵԹՂԹՈՒ

Փոխա. Ֆիրն ... Սէրի ...	58	
» ... » » ...	36	75
» ... » » ...	27	30

ԲԱԺՆԵԿՈՒՄԻ

Ռոսիէ Թէնէրալ ... Անգ. Լ.	—	—
Քրէտի Թէնէրալ ... » »	7	20
Պանք տը Քոնս ... » »	3	05
Օսմ. Շահմ Լ. վալար ... » »	4	10
Ռէժի ... Օսմ. Ոսկի Գ.Գ.	19	18
Թրամուէյ ... » »	575	
Օսմ.Ապանոմպար. Ընկ ... » »	310	
Բուսֆորի Երկաթուղի ... Դր.	108	25
Բաշինէ Գոնս Ի Բաբիսի ...	39	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐՍԱՔ

ՔԱՐԻՋ 28 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 % ...	99	37
» » Նոր 3 ½ % ...	106	72
Օսմանեան բոնսոյիտէ Սէրի Դ. ...	23	77
Օսմ. մարս. արժեթուղթ ...	503	75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890) ...	470	
Օսմանեան Երկաթուղի ...	109	62
» Ռէժիի բաժնեթուղթեր ...	440	93
Պանք Օթոման ...	630	62
Քրէտի Լիոնէ ...	777	50
Իտալական Ռանթ 5 % ...	76	15
Եգիպտական միացեալ ...	323	12
Զէյ Լոնտրայի վրայ ...	25	190
Օսմանիյէ Օսմանեան բոնսոյիտէ ...	438	12

ԼՈՆԴՈՆ, 28 Մարտ

Անգլ. բոնսոյիտէ ...	99	75
Օսմ. » Սէբի Դ. ...	23	62
» » » Ա. ...	58	50
» » » Բ. ...	36	75
» » » Դ. ...	24	87
Օսմ. փոխառութիւն 1871 ...	104	75
Փոխառութիւն 1877 (Տէ Ֆոնտ Լոն) ...	103	75
Պանք Օթոման ...	15	18
Այտընի երկաթուղի ...	13	50
Գասպայի երկաթուղի ...	15	87
Եգիպտական միացեալ (Լիւնդիխ) ...	103	75
» առանձ. (Բրիմիրէժիէ) 1890 ...	—	
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոդիրս) ...	105	
Չիլլենական 5 % ...	29	50
Փոխանակում Ֆրանսի Քարիզի վրայ ...	25	386

ՎԻԵՆՆԱ, 28 Մարտ

Փոխանակում Ֆրանս Լոնտոնի վրայ ...	124	85
» Քարիզի » ...	49	42
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթուղթ ...	218	70
» Երկաթուղի ...	53	20

ՊԵՐԼԻՆ, 28 Մարտ

Օսմանեան Երկաթուղի ...	102	30
Օսմ. Ռէժի ...	223	75
Փոխանակում Ֆրանս Լոնտոնի վրայ ...	20	260
» Քարիզի » ...	80	80

ԲԱՐԻԶ ԹԱԹԹ ՊՈՒՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 28 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 % ...	99	38
Եգիպտական միացեալ ...	—	—
Օսմ. բոնսոյիտէ Սէրի Դ. ...	23	83
Օսմ. երկաթուղի ...	—	—
Օսմ. Ռէժի ...	440	62
Օսմ. մարս. արժեթուղթ ...	109	50
Բրիօրիթէ Թիւրք ...	—	—
Պանք Օթման ...	630	62

ՍԼԻՎԱՆ

Կ. Ա.Մ

ՆԵՐՔԻՆ ԴԱՇՏ

Առաւօտ մը, որ ժդոյն ու մելամաղձիկ էր իր անպամած ցուրտ օդովը, Հոռնովէ կը մեկնէինք դէպ արեւելեան հարաւ, ու կարճ ուղեւորութենէ մը վերջ՝ բլրակաձեւ լերան մը վրայէն կ'իջնէինք ի Ներքին դաշտ—Սլիվան, որ Տիարպէքիրի գաւառակաց բարեբեր վայրերէն մին է։

Երբոր առաջին առթիւ մեր տեսութեան դէմը պարզուեցաւ ընդարձակ—հարթ դաշտն մակերեւոյթը, երբ ծանծաղ ամպոց ներքեւէն գուրս ցոլաց արեգակը միջօրեայ հեշտալի ճառագայթովը, տպաւորութիւնը սրտագինս ներգործեց, և երկար ատեն չէինք յագենար դիտելէ այս ակնահաճոյ տեսարանը։ Հեռուանց կ'երեւէին գիւղեր, տգարակներ, ցրուած ագռին անգին, բայց մեծաւ մասամբ զուրկ պարտէզներէ և ծառատեղներէ։ Իւր գուրան տարածութեան վրայ այլ և այլ կողմերէ բարձրացող բլրակներ, շղթայաձեւ դաւառը նիւթական մեծ յառաջադիմութիւն կ'ունենայ և շուտեմարան մը կը դառնայ հացաղուրկ դաւառաց, և օգուտ կայսերական գանձուն։

Երախտագիտութեամբ կը տեսնուին Ն. Կայս. Վեհափառութեան յառաջդիմական հոգածութիւններն, առ երկրագործական Նախարարութիւն ուղղեալ հրամաններն և դիւրութիւնները՝ երկրագործութիւնը ծաղկեցնելու և զարգացնելու համար։ Ժողովուրդը ինքներն չկրնար ընդարձակել այս կենսական մշակութիւնը. այժ և կամք հարկաւոր է. աղքատ հողագործը մէկ լուծքով ինչ պիտի կրնայ սերմանել, որ բաւէ իր անմիջական պէտքերուն, և հացի յաճախորդներուն։ Ունեւոր գիւղացին ալ հեռատեսութիւն չունի դարմանել երաշտ և կարկտահար տարիներու անպտղաբերութեան վնասները՝ առատ սերմն յանձնելով հողին՝ բարեբեր ժամանակները։ Արդի արօրն ու մանգաղը թոյլ, անյարմար են մշակութեան ընդարձակման, մանկալ մշակի, և լծաւոր եղան բիրտ ուժին վրայ կը դառնան ամէն աշխատութիւնք. ոչ միայն խակի չկայ ասա նորահնար մեքենայ հողագործութեան, զարմանօք տեսայ որ տակաւին հարաւակ սայլեր իսկ չեն գտնուիր, և արմնեաց զանազան փոխադրութիւններն ջորիներու, էշերու կռնակներով տեղի կուենան։

Կալ-կոխ աշխատութեանց մեծ մասը կանայք կը կրեն, և արնէ քրտինքով կ'ողողուին մինչև բերան կը բերեն հացահատիկը։ Կինը արտին և կալին մէջ մասնակից է իր մարդուն աշխատութեանց, ու գովելի ժրջանութեամբ։ Ինքը կը տանի առտնին մատակարարութեանց հոգերը։ Սլիվանի հայ կինը քիչ մ'ուելի կը վատակի, քան Մշոյ դաշտինը, թէեւ վերջինս ուելի աշխոյժ, ու չարքաշ է։ Նոյ բամբակ, շերամ և այլն չտնեսնալուն՝ ձմեռուան և գարնան ժամերը պարապ կ'անցնին, այլ [illegible] գործեն իւր մատունքը և կը յոգնին ձեռագործութեան մէջ, ասելնապործութիւն ալ։ Յորոց գլխաւորաբար զուրկ են նեղքին դաշտեցիք։ Միոյն՝ բուրդն և մաղն, միւսին՝ բամբակ, մեռաքոր։

Քրդախօս հայոց կրթական վիճակի վրայ կանխաւ գրեր էի, աւելորդ չեմ համարիր քանի մը տող եւս Սլիվանի մէկ երկու վարժոցներու վրայ, որք ինչպէս սովորական է ըսել՝ խոնջոներ են և ոչ դպրոցներ։ Տգէտ գիւղացին՝ որ չկրնար զգալ ուսման հաճն, որ իր շուրջը կամ մէջը չունի արժանաւոր վարժապետաց, ի՞նչպէս ունենայ չէնքով շնորհքով վարժարան։ Երբ պէտք ունենայ վարժապետի՝ կը քաշեն, քաշքշեն հաղիւ գտնեն տիրացու մը, որ ուղիղ գիտնայ Սաղմոս, Նարեկ, կամ եկեղեցական փոխ, ժամամուտ ալ։ Տիրացուն հարկաւ պարզ ֆոնոտը պէտ ծ-ԷԼ, խեղճը դպրոցի երես տեսեր է, գէթ համեստ կրթութիւն մը ստացած է, ռնոյ, [illegible] գիտէ՞ ինչ են, իրենք իսկ կը խոստովանին թէ՝ տեսած են միայն ֆոնոտ, բրածեծութիւն, առաւօտէ ցերեկոյ ծունկ չոգիլ և կարդացածներէ բան մը չհասկնալ ալ։ Երբ ինք չէ հասկցեր, կրնայ ուրիշի հասկցնել։ Ո՞վ է մեղաւոր—ժողովուրդ—թէ վարժապետ,—ոչ մին և ոչ միւսը.—պէտքն է։

Ճամբանիս շարունակելով՝ կը հասնինք Պայիք անուն գիւղ մը, ուր քիչ մը շունչ առնելու համար, կ'ինչեանինք գիւղապետին տունը։ Փոքրիկ գիւղ մ'է, հաղիւ 20 տնուր. գիւղապետը՝ Ցարութիւն աղա պարկեշտ, հիւրասէր և եկեղեցասէր մարդ մ'է, գրէթէ ինքն եղած է գիւղին հիմնադիրը. հետեւելով նախնեաց բարեպաշտական սովորութեանց իւր ծախիւք շինել տուած է փոքրիկ-կոկիկ եկեղեցի մը. տեսնելով նաեւ որ գիւղին մէջ այլ ուրեն կարդացող մը չկայ, կառուցեր է և դպրոց մը, և ի դիւրութիւն եկեղեցական ժամերգութեան տիրացու մ'ալ վարժապետ կարգեր է։ Այն գիւղերՈ՝ ուր չի կայ քահանայ, վարժապետը ՀԵ-ՀՈՆԱՆՅ է. ամէն առտու երեկոյ եկեղեցի կը բանայ, հասարակ ժամերգութիւնը կը կատարէ և գիւղացիները աղօթքէ զուրկ չեն մնար։ Հաղիւ գտնուին 2—3 վարժապետներ, բազմաթիւ գիւղեր կան, որ քահանայ չունին, և ժամերգութեան ձայն անգամ չեն լսեր։ Լսելով թէ՝ ծաղկոց մը կայ, փութացինք այցելել։ 6—7 տղաներ կային ծունգի չոգած, դասատուն ծալապատիկ՝ ճգոտ ի ձեռին։ Առաջին առթիւ աչքիս դէմն ելաւ հոչակաւոր ֆոնոտն պատէն կախուած։ Արմանք և զարմանք տարաւ դիս։ Ֆալսանա՛ց, ու դեռ կենդանի, ֆալսանն՝ որու հոչակը շատոնց կարդացուած, և մինչեւ մամուլը, գրադէպ իբր առասպելաբար ինչ նողկանօք և քիչ մ'ալ ծանրով կը լսէն նորա խաւար, յետադիմական գերը կրթութեան գործին մէջ։ Նա ի Սլիվան տակաւին կը գործէ, և գուցէ շատ տեղեր ալ, այք անծանօթ են մեզ։ Ինչ ըսէի վարժապետին,—ֆալսանայի հանդէպ կը մնացէի, կը հաշուէի թէ՝ դեռ ո՞ւր են գաւառները, դեռ ինչ ձեռքերու մէջ կը գտնուի գիւղացի տղու կրթութեան փափուկ գործը, թէ՝ ինչպէս ֆալսանն տակաւին պաշտօն ունի կուրացնելու աչօք մնօք աշխոյժ երախաներ։ Վար առի ֆալսանն, խորհուրդ տուի որ վառէ զայն, անոր յիշատակը ջնջէ մանկանց սրտէն, և եթէ վարժապետը հայր է մանուկներուն՝ պէտք է սիրէ և ոչ տիրէ։ Վարժապետը խոստացաւ բաներս գործադրել յօգուտ յառաջդիմութեան այն թշուառ երախայից։

Մէկ ժամէն մեկնեցանք և Տիարպէքիր տանող ճանապարհին հետ սկսեցինք յառաջ անցնել, ու դեռ ե-բրեկոյ չեղած, հասանք Քենեթի անուն գիւղ մը, որ մօտ հարիւր տուն հայ բնակիչ կը պարունակէ։ Վարժարան մ'ալ հոս կար, հոն ալ գացինք։ Վարժապետը տեղացի է, համաւասար Պայիքի վարժապետին. ինքն ալ անոր պէս ժամանակ կ'անցուցնէ դպրոցային նահապետական գրութեամբ։ 20—30ի չափ տղեկներ կային հոն ալ նիհար, դեղնած, անհամարձակ՝ չոգած իրարու մօտ փսեաթի ադոտ կոտորներու վրայ։ Քանի աչակերտ, այնքան դասագիրք էր։ Սաղմոս, Նարեկ, Գործոց, ժամագիրք ևն, ևն, ինչ որ կային անցեալին մէջ. տղան քրդախօս, հայերէն գաւառաբարբառ լեզուէ իսկ զուրկ, և տուր ձեռքը Նարեկի «վերջապէս յաւերժած, կրկին հեծութեան», լեզու հասկնայ, համ առնու, ճաշակ առնու, դպրոց սիրէ և կրթութեան պաշար մը բերէ։

Անդարմանելի ժամանաճառութենէ երախայի ուղղեր ցնդեցնել՝ գիշեր ցորեկ կարդալ տալով այնպիսի գրքեր, որոցմէ դ ԷՆԷ, դ ԲՈՒ անդամ չհասկնար, և այք այնքան տգոյակալի կը լան անոնց, որպէս հիւանդ մը, որ դատապարտուած է լեղի ուտել և լեղի ըմպել ևն։

Պատուիրեցի դատաւորին ձգել հին գրքերն, հին ձեւերն (ի բաց առեալ եկեղեցական այլ և այլ ասացմունք) աշխարհիկ լեզուաւ նոր դասագրքեր տալ անոնց, և ջանալ օրական քանի մը բառ հայերէն սորվեցնել, որպէս զի գալոցի մէջ այդքան չարչարուելէ ետեւ՝ պարզ հայերէն մը խօսիլ սորվին։ Հետաքրքրուեցայ աշակերտաց հետ, չեղաւ մէկն որ գիտնար պարզ հայերէն մը խօսիլ հեռու։ Աշակերտաց մէջ կրթական դասակարգութիւններ իսկ չկան։ մէկիկ, մէկիկ կը կանչեն տղաքներն, արի Սահակ, արի Թորոս, խօսեցնել կուտան դասը, պատրաստ եղաւ, ցոյց կուտան հատուած մը, հակառակ պարզագոյն կը կանչեն ֆալսանն։ Եւ ինքը վարժապետն օրչափ ֆալսանոներ անուշ ըներ է, մինչեւ որ եկեղեցւոյ բեմն հասեր է։ Զեմ մեղադրեր այդ վարժապետները, վասն զի իրենք ալ այդ ձեւով սորված են, և չունին մէկն որ իրենց կրթութեան նոր մեթոտ ցուցնէ, և դիւրաւոյց դասագրքեր հայթայթէ։

Դիւղին ժողովուրդն և տէրտէրը՝ Տ. Գրիգոր քահանայն բաւական կրթասէր թուեցան ինձ, կը փափագէին ունենալ ալՖԷ վարժարան մը։ Քենեթցիք՝ բաղդատելով միւս գիւղօրէից հետ՝ քիչ շատ տեղական են մայրենի լեզուին։ քահանայն, վարժապետն և ուրիշ քանի մը անձինքներ յատակ հայերէն խօսիլ գիտէին, ու կը փափագէին, որ տղաքներն ալ սորվին։

Եթէ վարժապետը ջանք ընէ, և դիւրութիւն ունենայ հեռաւոր դպրոցական նոր ուղղութեան, հասանալի լեզուաւ դասախօսութիւն ընէ, ժողովուրդը կրնայ օգտուիլ։ Եթէ յորդորող, քաջալերողներ չպակսին, ժողովուրդն ըստ կարի արամագիր է յանուն կրթութեան զոհողութիւն չմնայել, և յաջմաբաւոր գոյոց մ'ունենալ։

Սլիվանի մէկ ծայրէն մինչ ի Տիարպէքիր ահա յիշեալ երկու ծաղկոցներն միայն տեսայ, և որպէս հաւատեցին ինձ, ուրիշ գիւղերու մէջ չկան դպրոցներ, բայ ի Մուֆարղին-Նէբրեկերէ, որպէս կանխաւ գրած էի։ Ինչ պիտի ըլլայ այս քրդախօս ազգայնոց բարոյական վիճակը։ Օր աւուր նախնական ջերմեռանդութիւնը կը պաղի, ուշիկ ուշիկ տկանչին կը խլեն եկեղեցւոյ կոչնակին հանդէպ, դպրոց չկայ, քահանայք սակաւաթիւ և թէ անկարող են ամէն կերպով զոհացնելու ժողովրդեան հոգեւորական պէտքերը։

Մուֆարղին գաւառակալն է, դոնէ հոն վարդապետ մը կենար Աստուծոյ բանը քարոզելու, և հաւատով տկարացողները զօրացնելու, հաստատելու։ Շատեր կը խօսէին այդ կարեւոր պէտքի վրայ, և կը հաւատէին, եթէ Մայրն Աստուածածնայ Տեղապահ մը կարգուի, բարեպաշտական տուրք ու Աստուածաշունչ հասոյթ սահմանելով՝ քիչ ժամանակի մէջ պիտի յաջողի գոհացնել իր պէտքերը, և հոգեւորապէս միխիթարել ժողովուրդը։ Քանի՞ քանի՞ այսպիսի վիճակներ կան եկեղեցական հովուաց և անոնց միխիթարութեան կարօտ։

ՈՒԽՏԱՒՈՐ

Պատի անտի

ՃԵՐՄԱԿ ՓԻՂԵՐ

Ճերմակ փիղը, որ սակայն ճերմակ չէ բաւին ճերմկութեամբը, այլ միւս փիղերէն աւելի բաց գոյն ունի, կը պաշտուի, վասն զի կը կարծուի թէ կը պարունակէ մեռած իշխանի մը հոգին։ Բայց, ինչ և իցէ, իրողութիւն է որ այդ սեւէն եղող ճերմակ կենդանիները թէպէտ չբլան ճերմկ մրջեալ գոյնով, շատ յարգ ուն-նին բարբարոս ժողովուրդներու մէջ ամէն տեղ, վասն զի ճերմակ գոյնը կը համարուի նշանակ մաքրութեան և խոստութեան։

Ճերմակ փիղերը իսկապէս ստորին են մարգոյներէն ուժի, առողջութեան և առհասարակ խելքի մասին։ Նման ճերմակ մուկերուն, ճերմակ նապաստակներուն և ընտրորի (այսինքն՝ ի ծնէ ճերմակ մորթով և մազերով և կարմրաբիբ աչքերով) մարդերու՝ տկարակազմ կ'ըլլան և տրամադիր ամէն տեսակ հիւանդութիւններու։ Ուստի ճերմակ փիղերուն այս փափկութենէն Սիամցիք հետեւցուցած են թէ անոնք բաւական հոգեւորութիւն ունին։

Սիամցիք կ'ըսեն թէ չատ պատերազմներ ժղուած են ճերմակ փիղեր ձեռք բերելու համար։ Այս պատերազմներէն մէկը կը պատմէ Ապպէ տը Շո

ՀՐԱՒԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

88'

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՆՈՒ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՑԹ 1891 ՏԱՐԻՈՑ 1,099,000

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՆՈՒ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՑԹ 1891 ՏԱՐԻՈՑ 2,794,012

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն նպաստաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Ն. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ԳՈՆԻԱՔ

Ա. ՒՒ Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ — Ա. ԵՒ Ի. ԵՒ Ե. ԵՒ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ՀԱՄԱՇԽԱՐԱՅԻՆ ՍՊԱՌՈՒՄ ՀԱՐԱԶԱՏ ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽԱՂՈՂԻ ԳԻՆԻԷՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ

ՑՈՆՋՆԱԿԱՏԱՐ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ Ն. Վ. ԹԱԳԱՒՈՒՆ (15 Դեկտ. 1892) — ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ Ն. Թ. ԹԱԳԱԺԱՌԱՆԳ ԿՈՆՍՏԱՆՏԻՆՈՍԻ (16 Յունվ. 1893)

ԵՒ ԱՇԼ ԵՒ ԱՇԼ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԱՑ

Գրաւոր յանձնարարութիւններով վաւերացեալ թէ՛ ներքին և թէ արտաքին նշանաւորագոյն բժիշկներէ եւ քիմիագէտներէ՝ որոց անուանքը տեսնուին իւրաքանչիւր չիշի վրայ փաթթուած վկայագիրներուն մէջ.

ՍՊԱՌՈՒՄ.—Արտաքին յանձնարարութիւնք եւ առաքում վեցամսեայ 1892ին հոկտեմբեր ամսոյն սկիզբէն մինչեւ 1893ի ապրիլի սկիզբը. 12,314 ՄՆՏՈՒԿ եւ 219 ՏԱԿԱՌ ԳՕՆԵԱՔ հաւաստեալ պաշտօնական գրութեամբ Պոռէայի նաւային գործակալաց այսինք Բանելլի'նիսի, Խըսիվկէի, Լէյսի, Ֆրէսնէի, Մէսաժըրիի, իտալական Ֆլորիսիսի շոգենաւային ընկերութեանց.

ԱՌԱՔՄՈՒՆՔ.—Յեգիպտոս, Կարմիր ծովոյն եզերք (Սուաքիմ, Մասուա եւ այլուր), Փորթ Սայիտ, Առէն՝ Արաբիոյ, Պէյրութ, Լաթաքիա, Իսքէնտէրուն, Կիպրոս, Սուսամ, Սաղըզ, Իզմիր, Կրէտէ, Միտիլի, Տարտանէլ, Այնօրոս, Սէլանիք, Փորթոլաղ, Գաւալա, Տէլտէ-Ագաճ, Կ. Պոլիս, Օրտու, Մինօպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռուսստան, Իպրայիլ, Կալաց, Սուլինա, Բէսարաբիա, Մէտոտն, Ալպանիա, Թրիէսդ (Գերմանիոյ համար) այսինքն.

Փանելլի'նիսի շոգենաւերով մնտուկ 4,042 տակառ 94.—Խըսիվկի շոգենաւերով մնտուկ 5,704 տակառ 65.—Ռուսական շոգենաւերով մնտուկ 1,729 տակառ 47.—Լէյսի շոգենաւերով մնտուկ 436 տակառ 6.—Ֆլորիսի շոգենաւերով մնտուկ 185 տակառ 7.—Ֆրէսնէի շոգենաւերով մնտուկ 174.—Մէսաժըրիի շոգենաւերով մնտուկ 44. Գծնէաթ ընդ ամենը մնտուկ 12,314, տակառ 219.

Առագաստաւոր նաւերով, այլ եւ այլ միջոցներով, որպէս նաեւ տէրութեան զանազան գաւառաց առաքումներ եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ.

Գծնէաթի գաղթական ընդհանուր ապառում տարեսկզբէն Դէջ 1,000,000 ֆրանսէ արժանագրեցան. ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՕՆԵԱՔ 600,000, ՇԻՇԻ ՀԱՄԱՐ ՑԱՐՄԱՐ ՏԱԿԱՌԱՑ ՄԷՋ. Երաշխաւորութիւն զուտ խոզղէ հարազատութեան 100,000 Ֆրանք. սոյն գործարանին մէջ կը պատրաստուին նաեւ անուշ ըմպելեաց բոլոր տեսակները խաղողի հարազատ ցքիէ. Ցոյժ ընտիր տեսակներ եւ եւրոպականներու հետ մրցելու կարող. Նոյնպէս տակառներով ընտիր Ռոմեր եւս կը վաճառուին։ 773

ԳՈՐԾԱՐԱՆ «ԱՄՊԷԼՕՍ», (ԱՑԳԻ). Ի ՊԻՐԷԱՑ «ԱՊՈԼԼՈՆԻ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ԿԻՑ.

ԹԻՒ 4711

ԱՄԵՆԷՆ ԱՌԱՐԹԵԼԻ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎ ԴԱՄԱՆ

ՄԵՆԵՆԵՐՈՒՆ ՕԳՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՕՅԴԸ ՔՕԼՈՆԵԼ
(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)
FERD. MULHENS, COLOGNE
Ճանչցուած իբր
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐԲԱՆ
Կը գտնուի հոստեղինաց ամէն վաճառատուններու մէջ։ 844 46—48

ԱՅԵՐԻ ԶԵՐՐԻ ԲԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Զէրրի բէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողաբաւը, բորբորումն հազալի, բորբորումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային զրգռումները եւ կապուտ հազի եւ յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կասդուրէ։

Այէրի Զէրրի Բէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտուած իւր լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նուաստող ազդեցութեանն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Զէրրի Բէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամէն դեղերէ գերազանցն է եւ հաստատ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախսուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ Կեդրոնական գործարանն է Ս. Մ. ՄԻԱՍԵԱՆ եւ ԸՆԿԵՐՑԱՅ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 906

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԻՎԸՊՈՒԼ Ի ՄԻՋԵՐԿՐԿԱՆԷ ԴԷՊ

Բոնոր ընդհանուր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանորուս	4000	Սֆինքս	3000
Ֆերոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրէիս	3000
Մէսսագրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոդիւս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարիսէիս	3250	Մէսիլ	700

Բէրթ շոգենաւը ամսոյս դէպի 25ն Լիվըրուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՎ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՔՔ

NEVRALGIES ՋՂԱՅԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՍԱՄՈՒՍԻ ԽԻԹՔ, եւ ջղային բոլոր գիւանդութիւնք կը բուժին ՏԲԹ. ԲՐՈՆՆԷԻ ԱՆԴՈՒՆԷՎԱԼԳԻԷ դեղահատներով։ Տուփը 3 ֆր. Պահանջել Գործարանատեղը Միութեան դրոշմբ։ Կեդրոնատեղին՝ Դեղ. Ռոպիէ, 23, Մոնէ փողոց Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէկիրի եւ Ընկ. դեղավաճառք եւ ամէն լաւ դեղարաններ։

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 14/ 6 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դշ. 15/27 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պորէանի ճամբով

Դշ. 15/28 Սեվաստարոյի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Եշ. 16/28 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆուտ, առաւօտեան ժամը 11ին։

Եշ. 17/29 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

ԱԶԴ.—Մարտ 15/27, երեքշաբթի օրը Գ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

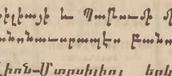

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ

Ն ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսէլիոյ և Պոլսոյ դիէ-կոմոնոսարոպէս բանող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
477 Մոմհանէ Սեթէ-Ֆրանսէզ

ԿՈՒՆԱՐԴ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուղ. ուղղակի դէպ Նիւ Եորք Լիվերբուլ և Աբերիլ դէպ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գալլոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Գոնիտ	4531
Սէրբիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարանոն	2403
Բավոնիա	5587	Աղլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սինիա	4557	Բալտիրա	2144
Ալվբրս	2143	Թրինիտատ	1899
Ֆէտար	1876	Մորոգգո	1855
Շերպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսանտրա խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲԻՃԻՔ
1 ՊԱՀԶԷ-ԳԱԼԱՏԱ Կ. ՊՕԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշչուէ լինարի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, ոչ կ անգամն ամենատարիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ դարմանումն ամէն տեսակ բերանի և ակռայի հիւանդութեանց.

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱՀԱՎՈՒԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄԱՍ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏՆԵՐ ՇՕ

Ամենազօր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Մէրոը, Կանայք, տկարակազմ Տղոյներ և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանունց և Ջրզոյին ու Ոսկրային դրութենէն կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

Վիալի Գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, դէպ ի դէմ Արեան տկարութեան, Յեղուութեան, Թոշակտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորկապութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժգնութիւնն ամէն վիճակներուն որոց շատեր չարաշուք կերպիւ նեղեալ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. Վիալ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց. 14—ԼԻՈՆ 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԳԻՍԹ ԲԱՍԷԿԻ Ղալաթիա, Մոմհանէ, թ. 86. փոքրաչափակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ ի Փարլիզ իր կեդրոնապետէն, Պանէ փողոց, Ռիս- 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիոն-Լիւի»	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրասենեակը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, եէնի-խան, առաջին յարկ։ 690

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՅԱԴՈՒԼԵԱՆ

Ցեղարտիմամ Ռիթիեղոյ արհեստագործութիւնն մը Մաքրութիւն, բարեշնորհութիւն, ամանութիւն

Թէյի, լոգումի, հէլվայի, խավեարի, ըէչելի, խահվէի, շաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բաներում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի դոյլեր, լուսացարաններ, եւն. եւն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գարու, Բասիմ Բաչա խանի դէմն։

ԱՒԱԶԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ԵՐԻԷ-ԼԻՍ-ԼԻՇ ԱՆԳԼԻՈՅ, Կ. ՊՕԼՍՈՅ ԵՒ Օրթաքէյի Դիէ-

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկո	1600	Բալէրմո	3200
Անտէլ	3000	Կալիէլ	5500	Բաէտէր	1700
Արալ	5500	Կիդանս	2200	Բլանս	1500
Արկս	2300	Կոզս	1800	Բոլս	1000
Արիստոս	3000	Կրոտոս	2200	Բուրիդս	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Բրիալս	4400
Պորտոնս	2200	Հիտալս	3000	Բրինալտս	3200
Պրավս	2000	Հինտու	7000	Բոլս	3000
Պրֆֆալ	8800	Համպէր	1200	Բսմէս	3500
Դէլրս	2600	Այալս	5000	Բսգարիս	3500
Գալիրսս	2500	Ձիուս	2300	Մալէրնս	4000
Գամէս	2100	Բէլս	2000	Մանդիակս	8200
Գաղս	2000	Բոլբինս	4000	Մարֆս	2000
Գոմս	2700	Բովնս	2200	Սիլվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սորէնտս	4300
Գլիս	5500	Լէբանոն	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գոլբասս	3400	Լիվրնս	3000	Թուբսս	1200
Տիգս	2500	Մալմս	1500	Թալիս	2800
Տսվինս	2500	Մարէնկս	4300	Թորրիս	900
Տուրս	1800	Մարգէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրարս	2100	Միլս	2000	Վոլֆուրնս	5000
Էյանամս	2600	Մուրինս	3100	Եէլս	3600
Էլտորպատս	3000	Նէրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանս	3000	Տիֆանինս	200
Տրանս	2600	Ոնէլս	5000	Ճրմպս	200
Ֆալբոն	800	Ոգդանս	4500	Զէրս	100
Ֆիտս	700	Ոդրս	2000	Մոսրիկս	100
		Էմիրշրն Մոնարք	8000		
		Բիրմրրն Մոնարք	8000		
		Լրպկրն Մոնարք	8100		

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՐԻՕՆ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէք
858 խան, Ղալաթիա

Royal Windsor

ՀՈՒԶԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռոյալ Վինտզորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան տանին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիլն։ Այս դեղ, որուն տէրը չքաղաքի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառուին օրէ օր աւելնալու մրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէրէնիի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոյալ Վինտզորի ծախուած տեղերը։

ՇՈՒՐՔԷԹԻ — ԽԱՅՐԻՍՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1894 Մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ 1894 Ապրիլ 1

(Բոյն ՝ի՝ էրէն) Եւրոպան եղեւէն Կոմորզ ԷՇԵՂ շաբթանոց երթեւեկումներ

ժ. Վ. Բ.
12 15 ենմ. Մզպ. Պէյ. Թրպ. ենք. Պոյտ. Ր. Հս. [Ր. Հիսարի շոգ.ին հետ պիտի դղրդ.] 37
1 10 ենմ. Մէգ. Պէյ. Թրպ. ենք. Սաէն. Պոյ. Ր. Հիս. [Ր. Հս. շոգ.ին կը հաղորդակցի;] 39
2 15 ենմ. Մզպ. Պէօր. Թրպ. ենք. Պզր. ենք. ի շոգենաւին կը հաղորդակցի 17
2 45 ենք. Սաէն. Մրկ. Պոյ. Ա. Հիս. Պէպ. Արն. Գուրչ. Օրթ. Պէշկ։ 21
2 40 Ր. Ա. Գվ. ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նեմտոյց. ներն հանդիպելով Օրթ. Պզբ. պիտի երթայ։ Գնտ. ի շոգ.ին հետ կը հաղորդկ. Ուրբ. ները Օրթ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գվկ. Պզբ. 18
3 30 ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Սաէն. Մրկ. Պոյտ. Ր. Հս. (Ր. Հս. ի շոգ.ին կը հաղորդակցի) Ուրբ. ները Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. 41
4 50 Ա. Գվ. ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Սաէն. Մրկ. Պոյտ. Ր. Հ. Պէպ. Պզբ. Ուրբ. ներն Արն. Գրչ. Օրթ. 39
5 45 ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէգ. ենք. Սաէն. Միր. Պոյ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պզ. 32
7 — ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թպ. Պէգ. Բշպ. ենմ. Մկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Ար. Զնկ. Պէյլ. Օր. Գզ. Պզ. Հս. 22
8 — Ա. Ր. Գվ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Սաէն. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պզբ. 19
10 — Ր. Հիս. Զնկ. 18
10 10 ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Մրկ. Ր. Հս. Արն. Օրթ. Պզբ. 34

Եռեքէլեն կոմորզ ԷՇԵՂ շաբթանոց

12 15 ենք. Սաէն. Մրկ. Պոյտ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. 41

Պեղեէն կոմորզ ԷՇԵՂ շաբթանոց

12 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. 22
12 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. 41
1 15 Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գր. Օրթ. Պզբ. 34
2 — Ր. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշկ։ 22
1 10 Օրթ. էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր. է 33
2 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. 37
3 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. 21
3 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. բացի Ուր. է 19
4 25 Ր. Հս Պէպ. Արն. Գչ. Օթ. Պզբ. Գպ. բացիՈրբ. է 37
4 20 Օրթ. Պզ. Հնուղղակի կամուրջ բացի Ուր. է 18
5 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. Գպ. 21
6 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պզբ. բացի Ուր. է 33

Աւօխան եղեւէն կոմորզ ԷՇԵՂ շաբթանոց

12 15 Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գվկ. 32
12 30 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գանկ. Ա. Հիս. Գանտ. Օրթ. (Գնտ. կը հաղորդկ.) Ուրբաթները բացի Օրթ. էն Վան. Զնկ. Պէյլ. Գվկ. 33
1 — Պէպ. Գն Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզ. Պզբ. բցի Ուր. է 19
2 — Բանտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գվկ. Պշկ. 32
2 10 Պէյզ. Բշպ. ենք. Գնտ. Ոյտ. Ր. Ա. Հիս. Գնտ. Պէպ. Արն. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզ. Իսկ. Պզբ. Գապ. 23
3 15 Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գվկ. Պզբ. 33
3 30 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հ. Գ. Գ. Գ